

Sisekaitseakadeemia

Finantskolledž

Kristi Kukk

TOLLILABORI TEENUSTE KASUTAMINE JA
TULEMUSTE HINDAMINE

Lõputöö

Juhendaja:

Lauri Aasmann

MTA tollikontrolliosakond

peaspetsialist

Tallinn 2008

LÕPUTÖÖ ANNOTATSIOON

Kolledž: Finantskolledž	Kuu ja aasta: Juuni, 2008
Töö pealkiri: Tollilabori teenuste kasutamine ja tulemuste hindamine	
Töö autor: Kristi Kukk	allkiri:
<p>Lõputöö on kirjutatud teemal tollilabori teenuste kasutamine ja tulemuste hindamine. Töö on kirjutatud eesti keeles ning koosneb 43 leheküljest, millest 3 lehekülge moodustavad lisad. Lõputöö koostamisel on kasutatud 31 allikat. Võõrkeelne kokkuvõte on koostatud inglise keeles.</p> <p>Töö eesmärgiks on:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uurida, kui palju on vaadeldavate aastate jooksul tollilaboris sooritatud analüüsid mõjutanud maksude tasumist. • Selgitada, kuidas on muutunud tollilabori teenuste kasutamine 2006. ja 2007. aastate jooksul: kas sooritatud analüüside maht on suurenenud või vähenenud ning kuidas on analüüsid muutunud kaubagruppide ja analüüside liikide lõikes. Uurida, kas selline jaotumine on otstarbekas. • Tuua välja toimunud muutuste oletatavad põhjused ja hinnangud muutustele. • Teha ettepanekuid, milliseid analüüse ja millistele kaupadele oleks otstarbekam rohkem teostada. • Esitada ettepanekuid tollilabori töö tõhustamiseks. <p>Lõputöö ülesehituses on käsitletavate teemade jaotused paigutatud kolme põhipeatükki. Esimeses peatükist kirjeldatakse tollilabori tööd üldiselt ning 2006. ja 2007. aastal sooritatud analüüse ning võrreldakse Eesti labori tööd teiste Euroopa Liidu liikmesriikide tollilaboritega. Teises peatükis kirjeldatakse kaupu, mida võiks rohkem laborisse saata. Kolmandas peatükis on esitatud hinnangud ja ettepanekud tollilabori senise ja edasise töö kohta.</p> <p>Uurimismeetodina on autor kasutanud andmete kogumise-, tõlgendamise- ja analüüsimise meetodeid. Töö koostamisel on autor kasutanud tollilabori ja MTA andmeid teostatud analüüside kohta. Samuti andmeid interneti allikate kaudu, kasutatud on ka seadusandlust. Töö koostamisel viidi läbi intervjuud ning küsitlus MTA ametnikele.</p> <p>Lõputöös kasutatud andmete analüüsi tulemusena jõuti järeldusele, et tollilabori töö on tulemuslik, kuid muutuma peaks erinevat liiki analüüside protsentuaalne maht. Võimaluse korral tuleks suurendada tollilabori eelarvet, et tõhustada kontrolli impoditavate kaupade üle.</p>	
Võtmesõnad : toll, tollilabor, laborianalüüside statistika, Soome tollilabor, Leedu tollilabor, kütuseanalüüsid, klassifitseerimisanalüüsid	
Keywords : customs, customs laboratory, statistics of the laboratory analysis, Finnish Customs Laboratory, Lithuanian Customs Laboratory, fuel analysis, classification analysis	
Säilitamise koht:	
Kaitsmisele lubatud:	
Juhendaja allkiri:	

SISUKORD

Lõputöö annotatsioon	2
Sisukord	3
Sissejuhatus.....	4
1. Laborisse saadetud tellimuste ja saadud tulemuste statistika	6
1.1. Tollilabori olemus ja tööpõhimõtted.....	6
1.2. 2006. ja 2007. aasta laborisse saadetud tellimused ja saadud tulemused	8
1.3. Tellimuste ja tulemuste võrdlus teiste riikidega	14
2. Kaubad, mida tuleks tollilaborisse saata.....	20
2.1. Enim imporditud ja vabasse ringlusse deklareeritud kaubad.....	20
2.2. Riskantsemad kaubagrupid tollilaborisse saatmiseks	23
3. Hinnangud ja ettepanekud tollilabori töö kohta.....	26
3.1. Järeldused kütuseanalüüside kohta	27
3.2. Järeldused kaupade klassifitseerimist puudutavate analüüside kohta.....	29
3.3. Järeldused muud liiki analüüside kohta	32
Kokkuvõte.....	36
Summary.....	38
Viidatud allikate loetelu.....	39
Lisa 1. Küsimustik MTA ametnikele. Tollilabori teenuste kasutamine ja tulemuste hindamine.....	41
Lisa2. Näited kaupade kohta, mida võiks tollilaborisse saata.	42

SISSEJUHATUS

Käesolev töö käsitleb Maksu- ja Tolliameti (edaspidi MTA) poolt tollilabori teenuste kasutamist 2006. ja 2007. aastal ja selle tulemuslikkuse hindamist. Tollilabori teenuseid osutab Maksu- ja Tolliametile (MTA) OÜ Eesti Keskkonnauuringute keskus. Tollilaboris teostatavate analüüside eesmärk on peamiselt kindlaks määrata, kas tollis deklareeritud kaupadel on kasutatud õiget kaubakoodi. Paljude kaupade puhul oleneb tollimaksu määr mingi koostisosa sisaldusest, näiteks toiduainete ja tekstiili puhul. Kütuseanalüüside põhiline eesmärk on tuvastada mittekvaliteetse kütuse kasutamist.

Tollilabori teema on aktuaalne, sest vale kaubakoodiga deklareerimine on üks enam levinud tollialaseid rikkumisi kaupade impordil. Samuti on Eestis levinud nõuetele mittevastava kütuse kasutamine ja müük tarbijatele. Tollilabori teenuste kasutamine MTA poolt aitab olulisel määral kaasa nende probleemide lahendamisel.

Tollilabori tulemusi ei ole seni põhjalikult hinnatud ning nende põhjal statistikat ja järeldusi tehtud. Üldlevinud on arusaam, et tollilabori teenuseid palju ei kasutata ning piiratud eelarve tõttu ei ole see ka võimalik.

Käesoleva töö eesmärgiks on eelkõige välja selgitada, kas tollilabori töö on tulemuslik ning kas sinna saadetud proovid on kaubagruppide lõikes jaotunud otstarbekalt. Tollilabori tulemustest sõltub tollimaksu ja sellega seoses ka käibemaksu tasumine, sellega seoses on üheks eesmärgiks ka välja selgitada, kui palju on vaadeldavate aastate jooksul tollilaboris sooritatud analüüsid mõjutanud maksude tasumist.

Samuti selgitatakse käesolevas töös, kuidas on muutunud tollilabori teenuste kasutamine 2006. ja 2007. aastate jooksul: kas sooritatud analüüside maht on suurenenud või vähenenud ning kuidas on analüüsid muutunud kaubagruppide ja analüüside liikide lõikes. Järelduste osas on toodud välja toimunud muutuste oletatavad põhjused ja hinnangud muutustele ning ettepanekud, milliseid analüüse ja millistele kaupadele oleks otstarbekam rohkem teostada.

Töö hüpoteesiks on, et tollilabori teenuseid ei kasutata piisaval määral ja et tollilabori töö on tulemuslik. Tollis kaupade deklareerimisel esinevad olukorrad, kus kauba kohta esitatud dokumentide ja kauba füüsilise läbivaatuse põhjal ei ole võimalik kindlaks teha, kas deklareerimisel on kasutatud õiget kaubakoodi. Näiteks juhul, kui kaubakood sõltub materjali paksusest mikromeetrites või selle täpsest koostisest. Selliste olukordade puhul on tollilabori teenuste kasutamine väga vajalik.

Käesoleva töö põhiosa koosneb 2006. ja 2007. aastatel tollilaboris teostatud proovide analüüsist. Eraldi käsitletakse kütuseanalüüse, mis moodustavad tollilabori töö mahust suurima osa. Teostatud kütuseanalüüside arv aastas on ligi 900, mis moodustab kõigist sooritatud analüüsides umbes 80 %. MTA poolt võetud kütuseproovid kajastuvad ka Internetist kättesaadavas kütusesekre andmebaasis. Laborianalüüsides on koostatud statistilised kokkuvõtted ning nende põhjal on tehtud järeldused.

Kasutatud on MTA ning Statistikaameti andmeid kaupade impordi kohta, et teha järeldusi, milliseid kaupu oleks otstarbekam laborisse saata. Kaupu, mille import on suuremamahulisem, tuleks kontrollida rohkem.

Lõputöö üheks oluliseks allikaks on Eesti Tollitariifistik, mille abil selgitab autor välja kaubagruppe ja tooteid, millede tollimaksumäär ja õige kaubakood sõltuvad parameetritest, mida laboris on võimalik kindlaks teha. Töös kasutatavaks uurimismeetodiks on intervjuud kütuselabori juhatajaga ja MTA ametnikega ning küsitlus MTA ametnike seas. Intervjuude eesmärgiks on saada teavet tollilabori töö põhimõtete kohta. Küsitletud on neid ametnikke, kellel on õigus laborisse proove saata, eesmärgiga hinnata tollilabori tulemuslikkust.

Töös antakse lühike ülevaade ka tollilabori tööst ja olemusest üldiselt. Lõputöös võrreldakse Eesti kohta koostatavat statistikat teiste riikide vastavate näitajatega ning tuuakse eraldi välja sarnasused ja erinevused ning nende võimalikud põhjused. Võrdluseks kasutatakse Soome ja Läti tollilaborite Internetist leitud andmeid ning koondtabelit, kus on esitatud arvandmed kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide impordi- ja ekspordideklaratsioonide ning nende kohta teostatud kontrollide kohta.

1. LABORISSE SAADETUD TELLIMUSTE JA SAADUD TULEMUSTE STATISTIKA

1.1. Tollilabori olemus ja tööpõhimõtted

Enne 2002. aastat tollilaborit sisuliselt ei eksisteerinud. Pärast 2002. aastal korraldatud riigihanget osutab tollilabori teenuseid OÜ Keskkonnauuringute Keskus. Seoses tollilabori rajamisega tugevnes Tolliameti administratiivne suutlikkus, et tagada tollilaboriga seotud tegevustes ühtsus Euroopa Liiduga¹. OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskuse ning Maksu- ja Tolliameti vahel on sõlmitud töövõtuleping, mis esmakordselt vormistati 14. oktoobril 2002. aastal ning mida uuendati 2. jaanuaril 2007. aastal. Uus leping on oma sisult sarnane võrreldes esialgse lepinguga.

Töövõtulepingu kohaselt teostab tollilabor MTA tellimusel väljakutse korras proovivõtte ning tollilabori poolt võetud proovide ja MTA poolt esitatud proovide, näidiste jm objektide asjakohaseid analüüse. Sooritatud analüüside tulemused peaks võimaldama MTA'l määrata uuritud objekti tariifset klassifikatsiooni vastavalt kombineeritud nomenklatuurile ja kohaldada tariifsed või mittetariifsed meetmed või langetada otsuseid kaupade olemust, saamist- ja kasutusviise puudutavates küsimustes. Proovivõtu, analüüsi, uuringu, hindamise või muu toimingute tulemuste kohta vormistatakse asjakohane dokument, milleks on proovivõtu ja analüüsi akt, mõõtmiste akt, ekspertiisi akt vm. Töövõtulepinguga kehtestatakse mõlema poole kohustused ning teostatavate tööde hinnad. Lepingu punkti 1.13. kohaselt peab tollilaborile esitatud tellimuste maht olema minimaalselt 2 miljonit krooni aastas. Tollilabori poolt MTA tellimusel teostatavad tööd peavad vastama kehtivatele õigusaktidele ja kõnealuses töövõtulepingus sätestatud tingimustele. Antud leping kehtib 2009. aasta 31. detsembrini.²

Lisaks eelpool mainitule peab tollilabori töö vastama rahvusvaheliselt tunnustatud ISO standardile katse- ja kalibreerimislaborite kompetentsuse üldnõuetele (ISO/IEC 17025:2006). See standard määratleb üldised kompetentsusnõuded katsete, kalibreerimiste

---

¹ Eesti kütusekvaliteedi juhtimis-süsteemi arendamine. Lõpparuanne 2006. Keskkonnaministeerium 2006. http://www.klab.ee/failid/fqms_est_osad_1_ja_2.pdf. 13.11.2007

² Töövõtuleping nr. 3.1-5/1 Maksu- ja Tolliameti ning Eesti Keskkonnauuringute Keskuse vahel. 02.01.2007.

ja proovivõtude läbiviimiseks ning sisaldab kõiki nõudeid, mida katse- ja kalibreerimislaborid peavad järgima, kui nad soovivad tõendada, et nad tegutsevad juhtimissüsteemi kohaselt, on erialaselt kompetentsed ning võimelised väljastama tehniliselt korrektseid tulemusi. See standard soodustab koostööd laborite ja teiste asutuste vahel ning aitab kaasa teabe- ja kogemustevahetusele ning standardite ja protseduuride ühtlustamisele.³

Lisaks ISO/IEC standardis 17025:2006 kehtestatud reeglitele analüüside läbiviimiseks, on mõningates õigusaktides ette nähtud kindlad analüüsimeetodid, mida peab teatud kaupade analüüsimiseks kasutama. Näiteks majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusega nr. 97 sätestatakse koos kütuste kvaliteedinõuetega § 5 ka katsemetoodikad⁴. Analoogselt on kehtestatud meetodikad ka toiduainete suhkru, piimarasva jm sisalduste määramiseks ning alkoholi analüüsideks. Ülejäänud ainete, milledele kindlaid meetodikaid kehtestatud ei ole, analüüsimisel on oluliseks reegliks, et analüüsid peavad olema tehtud jälgitavalt ning tulemused peavad olema tõendatavad. Kõigi tegevuste jaoks, mis laboris tehakse, peab olema kindel protseduur. Selleks kasutatakse kvaliteedi juhtimise süsteemi.⁵

Tollilabori poolt teostatavad analüüsid ja uuringud jagunevad alljärgnevalt:

- erimärgistatuse määramine;
- kütuse kvaliteedianalüüsid;
- biokütuse analüüsid;
- kaupade klassifitseerimist puudutavad analüüsid;
- CAP-analüüsid;
- alkoholi analüüsid;
- koguste mõõtmine;
- jäätmete ohtlikkuse määramine;
- ekspertiisid;
- tooteohutuse analüüsid;
- eksperthinnangud.⁶

---

³ ISO/IEC 17025:2005. Katse- ja kalibreerimislaborite kompetensuse üldnõuded.

⁴ Nõuded vedelkütusele. Majandus- ja kommunikatsiooniministri 11. juuni 2003 määrus nr. 97. RTL, 18.06.2003, 71, 1032.

⁵ ISO/IEC 17025:2005. Katse- ja kalibreerimislaborite kompetensuse üldnõuded.

⁶ Laborianalüüside statistika 2006, 2007. MTA.

Kütuseanalüüsid moodustavad kõigist sooritatud analüüsides ligi 80 %⁷. Selle põhjuseks on asjaolu, et tollile on antud kohustus kontrollida kütusetanklaid üle Eesti. Maksu- ja Tolliameti tegevust antud vallas reguleerib vedelkütuseseadus. Vastavalt vedelkütuseseadusele on Maksu- ja Tolliameti näol tegemist järelevalveasutusega, kes teostab vastavalt oma pädevusele riiklikku järelevalvet (§ 20 p 2). Seaduse § 22 tuleneb, et Maksu –ja Tolliameti pädevusse kuulub registreeringu olemasolu kontrollimine, kütuse nõuetele vastavuse ja nõuetele vastavust tõendavate dokumentide kontrollimine kütuse käitlemisel, kütuse käitlemise aruannete töötlemine ning nõuetele mittevastava kütusega tehtavate toimingute heakskiitmine⁸. Tolli poolt tanklatest võetud kütuseproovide eesmärgiks on välja selgitada, kas tarbijatele müüdav kütus vastab vajalikele kvaliteedinõuetele. Seetõttu kontrollitakse rohkem väiksemaid müüjaid, kelle juures on suurem risk avastada mittekvaliteetset kütust.

1.2. 2006. ja 2007. aasta laborisse saadetud tellimused ja saadud tulemused

2006. aastal teostati tollilaboris kokku 1631 ja 2007. aastal 1984 analüüsi ja uuringut⁹. Tollilabori töö maht on aastaga suurenenud ligi 20 % võrra, mis tuleneb MTA poolt eraldatava tollilabori eelarve suurenemisest¹⁰.

2007. aasta esimeses kolmes kvartalis esitati Eestis kokku 206 285 impordideklaratsiooni (deklareeritud kaubanimetust), millest tollilaborisse suunati 146 kaubanimetust (0,07 %). Ekspordideklaratsioone esitati 179 939, millest tollilaborisse analüüsimiseks saadeti 44 kaubanimetust (0,02 %). Dokumentide täiendavasse kontrolli või kaupade füüsilisse kontrolli suunati impordil 18 774 deklaratsiooni, mis moodustab kõigist esitatud deklaratsioonidest 9 %, ekspordil 255 deklaratsiooni ehk 0,17 % kõigist ekspordideklaratsioonidest. Kõigist kollasesse või punasesse koridori suunatud

---

⁷ Laborianalüüsides statistika 2006, 2007. MTA.

⁸ Vedelkütuse seadus. 29.01.2003. - RT I 2003, 21, 127, 22.11.2007 ,RT I 2007, 66, 408.

⁹ Laborianalüüsides statistika 2006, 2007. MTA.

¹⁰ Alumaa, P. 2008. Probleemsed tooted kütuselaboris. Autori üleskirjutis. Tallinn, 20.03.2008.

impordideklaratsioonidest suunati tollilaborisse täiendavateks analüüsideks 0,78 % kaubanimetustest ja ekspordideklaratsioonidest 17,25 %.¹¹

Eelnevast selgub, et eksporditavaid kaupu saadetakse laborisse väga vähesel määral. Kõrge protsent laborisse saatmisel on eksporditavatel kaupadel, mis on suunatud kas dokumentide lisakontrolli või kaupade füüsilisse kontrolli. Selle põhjuseks on asjaolu, et kontrollitakse kaupu, mille eksport toimub näiteks sertifikaatide alusel või mis saavad eksporditoetust. Vaid alla ühe protsendi impordideklaratsioonidest, mis suunati täiendavasse kontrolli, on saadetud tollilaborisse. See näitaja on autori arvates liiga madal ja järgnevas peatükis võrreldakse esitatud näitajaid teiste Euroopa riikidega.

Järgnevalt on koostatud tabel eri liiki analüüside lõikes 2006. ja 2007. aasta kohta. Tabel näitab, kui palju igat liiki analüüse teostati ja kuidas see arv on kahe aastaga muutunud.

Tabel 1. Analüüside arv liikide ja aastate lõikes.¹²

Analüüsi liik	2006	2007	MUUT
erimärgistatuse määramine	583	585	+2
kütuse kvaliteedianalüüsid	861	1015	+154
biokütuse analüüsid	7	14	+7
kaupade klassifitseerimist puudutavad analüüsid	53	197	+144
CAP-analüüsid	57	66	+9
alkoholi analüüsid	14	36	+22
koguste mõõtmine	27	34	+7
jäätmete ohtlikkuse määramine	2	-	-2
ekspertiisid	18	24	+6

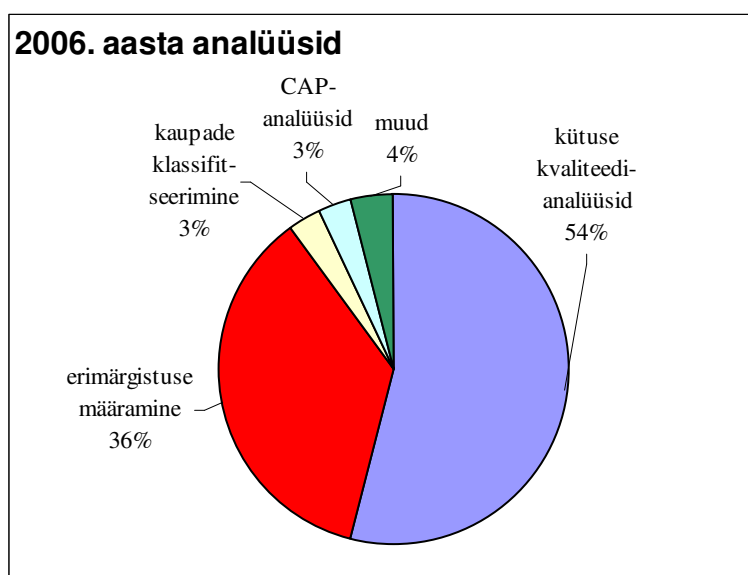
¹¹ TAXUD Measurement of results 2006. Koondtabel.

¹² Laborianalüüside statistika 2006, 2007. MTA.

tooteohutuse analüüsid	5	3	-2
eksperthinnangud	2	-	-2
aine määramine	1	13	12
Kütusemahutitest proovide võtmine *	3	-	-3
KOKKU	1631	1984	353

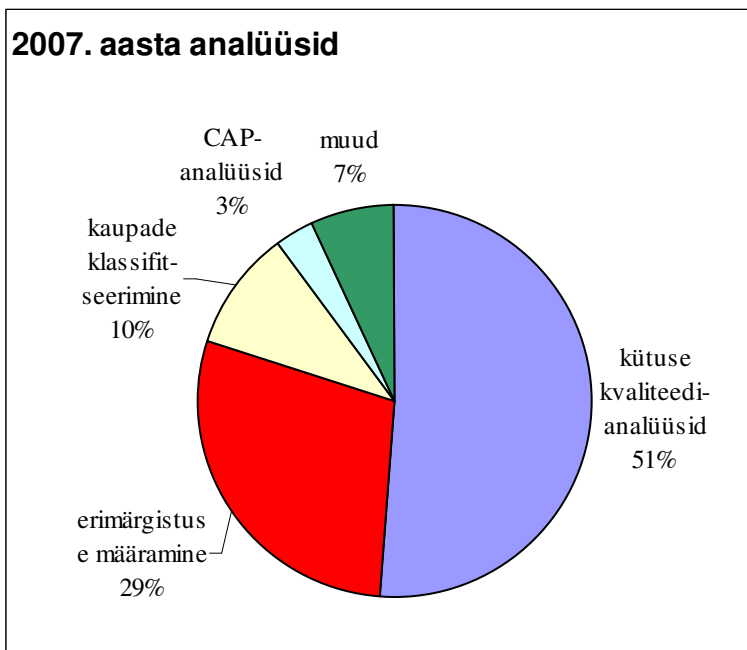
* Kütusemahutitset võetakse proove ka iga kord, kui teostatakse koguste mõõtmist. Antud real on kajastatud juhud, kui toimus ainult proovide võtmine.

Järgnevalt on koostatud kahe vaadeldava aasta kohta graafikud tollilabori töö mahtude kohta.

Joonis 1. Analüüside jaotumine liikide lõikes 2006.¹³

¹³ Laborianalüüside statistika 2006, 2007. MTA.

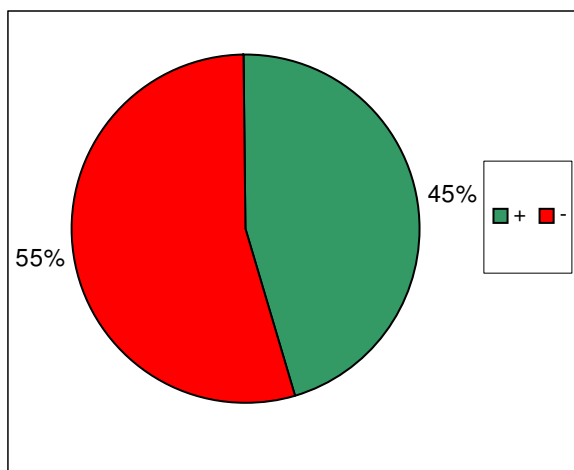
Joonis 2. Analüüside jaotumine liikide lõikes 2007.¹⁴

Nagu näha, ei ole olulisi muutusi aasta jooksul toimunud. Kütuseanalüüside arv on veidi vähenenud ja selle arvelt on suurenenud klassifitseerimisanalüüside ja muude analüüside maht.

Kahel vaadeldaval aastal olid kokku 55 % klassifitseerimisanalüüsides negatiivse tulemusega, mis tähendab, et deklareerimisel oli kasutatud vale kaubakoodi, vale lisakoodi vms. 45 % kõigist sooritatud analüüsides oli positiivse tulemusega, mis tähendab, et deklareeritud kaubakood oli õige.¹⁵

¹⁴ Laborianalüüside statistika 2006, 2007. MTA.

¹⁵ Tollilabori proovivõtuanalüüside kokkuvõte 2006-2007. Keskkonnauuringute keskus OÜ, tollilabor.

Joonis 3. Klassifitseerimisanalüüside tulemused 2006-2007.¹⁶

Klassifitseerimisanalüüse tehti 2006. aastal toidukaupadest 17 ja 2007. aastal 60.

Eesti Keskkonnauuringute Keskuse kütuselaboris teostatakse vedelkütuste- bensiin, diislikütus, kütteõlid ja biokütused- analüüse ja vastavushindamist.¹⁷

Maksu- ja Tolliamet tellib kütuseanalüüse järelevalve käigus vastavalt võimalustele. Eelkõige lähtutakse eelarve mahust. Olulist rolli mängib ka analüüse telliva tolliametniku teadlikkus ning oskus tellida antud olukorras rikkumise tõendamiseks või avastamiseks vajalikud proovid. Kõige sagedamini tellitakse kütuse väävlisisalduse, leekpunkti ja oktaanarvu määramise analüüse.¹⁸

Kütusekvaliteedi analüüsides tellitakse sageli kütuse tiheduse ja väävlisisalduse määramist. Tiheduse määramise analüüsid on laboris kiirelt ja lihtsalt sooritatavad. Väävli sisaldus kütuses on keskkonnaparameeter, st et kõrge väävlisisaldus mootorit ei mõjuta, küll aga saastab keskkonda. Väävlirikas kütus on odavam, kui väävlivaene.¹⁹

Kulukamatest analüüsides tellitakse kõige enam kütuse oktaaniarvu määramist. Oktaaniarvu puhul on probleemiks, et see on alla normi. Kui madalama oktaaniarvuga

¹⁶ Tollilabori proovivõtuanalüüside kokkuvõte 2006-2007. Keskkonnauuringute keskus OÜ, tollilabor.

¹⁷ Eesti Keskkonnauuringute Keskus. Kütusekvaliteedi osakond. Tegevusvaldkonnad.

<http://www.klab.ee/index.php?p=menuu&a=90>. 14.01.2008.

¹⁸ Kütusekäitlejate kontrollid 2006,2007. MTA Ida, Lõuna ja Põhja Maksu- ja tollikeskused.

¹⁹ Alumaa, P. 2008. Probleemsed tooted kütuselaboris. Autori üleskirjutis. Tallinn, 20.03.2008.

kütust müüakse kõrgema oktaaniarvu all, on ka kütuse hind kõrgem ning kvaliteet eeldatust madalam. Veidi vähem tellitakse laborist kütuse üldist koostise määramist.²⁰

Diislikütuse analüüsimiseks tellitakse kõige enam viskoossuse määramise analüüsi. Harvemini tellitakse määrimisvõime testi, kuid mis on diislikütuse puhul oluline näitaja, sest halva määrimisvõimega kütus rikub mootori pumba.²¹

Umbes 2/3 kogu Eesti turul müüdavast bensiinist ja diislikütusest imporditakse samast tootjatehasest. Sellel põhjusel ei ole laboris nõuetele mittevastava kütuse avastamise tõenäosus kuigi suur. Tõenäolisem on avastada juhte, kus madalama kvaliteediga kütust müüakse tarbijale kõrge kvaliteetse kütuse asemel, näiteks oktaaniarv ei vasta nõuetele.²²

MTA poolt teostatud kontrollkäikudel 2006. ja 2007. aastal tanklatesse avastati kütusesekre andmebaasi andmetel 61 juhul nõuetele mittevastavat kütust. Andmebaasist on näha, et esineb olukordi, kus ühte ja samasse tanklasse on teostatud teatud aja tagant mitu kontrollkäiku, kusjuures tulemus on mitmel korral olnud negatiivne.²³

Kütusekäitlejate kontrollide käigus avastati rikkumisi 2006. aastal 13,7 % kontrollidest ning 2007. aastal 19,9 % kontrollidest. Viimased näitajad on arvatud Põhja, Lõuna ja Ida Maksu ja tollikeskuste poolt teostatud kontrollide põhjal. Kuna rikkumiste avastamise protsent on aastaga suurenenud, võib selle põhjal järeldada, et suurenenud on ametnike teadlikkus ja nende töö tulemuslikkus. Laborisse saadetud kütuseproovid annavad enam tulemusi, kuna tellitakse õigeid analüüse. Enim avastatud rikkumised olid:

- leekpunkt ei vasta nõuetele;
- väävlis sisaldus väävlivabas diislikütuses;
- erimärgistusainete jäägid diislikütuses;
- oktaanarv ei vasta nõuetele;
- bioetanool ei vasta nõuetele.²⁴

---

²⁰ Alumaa, P. 2008. Probleemsed tooted kütuselaboris. Autori üleskirjutis. Tallinn, 20.03.2008.

²¹ Alumaa, P. 2008. Probleemsed tooted kütuselaboris. Autori üleskirjutis. Tallinn, 20.03.2008.

²² Alumaa, P. 2008. Probleemsed tooted kütuselaboris. Autori üleskirjutis. Tallinn, 20.03.2008.

²³ Kütusesekre andmebaas. <https://kytus.keskkonnainfo.ee/>. 05.01. 2008.

²⁴ Kütusekäitlejate kontrollid 2006,2007. MTA Ida, Lõuna ja Põhja Maksu- ja tollikeskused.

Leekpunkt, mis näitab kütuste tuleohtlikkust, kuulub diislikütuste ja kütteõlide tähtsamate näitajate kohta. Väävli sisaldust on avastatud tanklates müügil olevatest väävlivabadest diislikütustest, samuti on tarbijale müüdavast kütusest avastatud lubatavast suuremas koguses väävli. Nagu eelpool mainitud, kuuluvad leekpunkti ja väävli sisalduse analüüsid ka enam tellitud analüüside hulka. Kui diislikütusest, mis peaks olema erimärgistamata leitakse ainete, mis on mõeldud erimärgistamiseks, jääke, on olnud tegemist kütuse pesemisega. Kütuse pesemist tõendab ka laboris hapete leidmine diislikütusest. Happeid kasutatakse vahendina erimärgistusainete eemaldamiseks.²⁵

CAP-analüüsi teostatakse põllumajandustoodetele, milledele makstakse eksporditoetusi eksportimisel väljapoole Euroopa Liitu. Eksporditoetuste määrad on muutuvad ja need kinnitatakse erinevate tootegruppide korralduskomitees Euroopa Komisjoni poolt regulaarselt. Eksporditoetusi rakendatakse järgnevatele toodetele: õlid ja rasvad, piim ja piimatooted, veise- ja vasikaliha, sealiha, munad, linnuliha, suhkur, isoglükoos ja inuliinsuurup, vein, teravili, riis, puu- ja köögiviljatooted ning põllumajandussaaduste töötlemisel saadud tooted.²⁶

Tollilabori poolt sooritatud klassifitseerimisanalüüside tulemusena tuli makse juurde kahe aasta peale maksta kokku 54 korral, sellest 18 2006. aastal ja 36 korral 2007. aastal. 2006. aastal oli juurdemakstud maksude kogusumma 168 263 krooni. 2007. aastal maksti juurde kokku 1 949 775 krooni. Aastaga toimunud tõus on märkimisväärne ja tõestab, et labori töö on maksude juurdelaekumise aspektist tulemuslik.²⁷

1.3. Tellimuste ja tulemuste võrdlus teiste riikidega

Järgnevalt on võrreldud Eestis tehtud tollilabori analüüsi Soome ja Leedu tollilaborite tööga ning toodud välja olulisemad erinevused. Võrdlus riikide vahel on vajalik põhjusel, et Euroopa Liidus on ühine tollipoliitika ja kõigis liikmesriikides kehtib ühine

---

²⁵ Mölder, L. 2007. Vedelkütused. Tallinn; Alumaa, P. 2008. Probleemsed tooted kütuselaboris. Autori üleskirjutis. Tallinn, 20.03.2008.

²⁶ Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni amet. Ülevaade litsentsidest ja eksporditoetustest. http://www.pria.ee/turukorraldus/pollumajandussaadust/ulevaade_litsentside/. 11.12.2007.

²⁷ Tollilabori proovivõtuanalüüside kokkuvõte 2006-2007. Keskkonnauuringute keskus OÜ, tollilabor.

tolliseadustik. Samuti kehti liikmesriikides ühtne kaubanduspoliitika ning kaupade impordile kolmandatest riikidest on kehtestatud ühtsed tingimused.

Vastavalt Soome Tolli koduleheküljel olevatele andmetele moodustasid 2006. aastal proovid toiduainetest sealse tollilabori töömahust 37 %, teisel kohal on tooteohutuse analüüsid 27 % ning kolmandal kohal ekspertiisid, mis moodustavad kõikidest analüüsides ja uuringutest 18 %. Kokku teostati proove 13 817. Eestis tegi tollilabor samal aastal 1631 analüüsi ja uuringut²⁸, mis on võrreldes Soomega ligi 8,5 korda vähem.²⁹

Leedu tollilabor teostas samal aastal 67 % kõigist analüüsides toidukaupadele ja jookidele, veel olid enim analüüsitud tootegrupid tekstiil ja jalanõud (8 %) ning puhastusvahendid ja lahused (8 %).³⁰

Soome tollilabori aastane eelarve analüüsides sooritamiseks on 4,8 miljonit eurot ehk umbes 75 miljonit krooni, mis teeb ühe sooritatud analüüsi kohta 5428 krooni³¹. Eestis on sama näitaja 2007. aastal 3,5 miljonit krooni³², mis teeb ühe analüüsi maksumuseks 1764 krooni.

Proovid toiduainetest on Eesti mõistes CAP-analüüsid ja kaupade klassifitseerimisanalüüsid, mis olid sooritatud toiduainetest. 2006. aastal võeti 57 CAP-analüüsi ja 17 klassifitseerimisanalüüsi toiduainetest, seega kokku 74 toidukaupu puudutavat analüüsi, mis moodustab tollilabori töömahust kõigest 4,5 %.³³ Leedu tollilaboris tehti eksporditoetusi saavatele põllumajandustoodetele laboprianalüüse 2006. aastal 568 korral, mis moodustab kõigist tollile teostatud analüüsides 18,4 %³⁴. See näitaja on Eestiga võrreldes tunduvalt suurem.

Tooteohutuse analüüse teostati Eesti tollilaboris kõnealusel aastal vaid 5³⁵, mis moodustab kogu töömahust 0,3 %. See arv on võrreldes Soomega tühine. Samuti kui võrrelda Eesti

---

²⁸ Laborianalüüsides statistika 2006, 2007. MTA.

²⁹ Soome Toll. Finnish Customs Laboratory 2006.

http://www.tulli.fi/en/02_Publications/03_Annual_reports/tullilab_2006_en.pdf. 26.11.2007.

³⁰ Leedu Toll. <http://www.cust.lt/en/rubric?rubricID=291>. 11.01.2008

³¹ Soome Toll. Finnish Customs Laboratory 2006.

http://www.tulli.fi/en/02_Publications/03_Annual_reports/tullilab_2006_en.pdf. 26.11.2007

³² Alumaa, P. 2008. Probleemsed tooted kütuselaboris. Autori üleskirjutis. Tallinn, 20.03.2008.

³³ Tollilabori proovivõtuanalüüsides kokkuvõte 2006-2007. Keskkonnauuringute keskus OÜ, tollilabor.

³⁴ Leedu Toll. <http://www.cust.lt/en/rubric?rubricID=291>. 11.01.2008

³⁵ Tollilabori proovivõtuanalüüsides kokkuvõte 2006-2007. Keskkonnauuringute keskus OÜ, tollilabor.

kaht aastat, siis ei ole tooteohutuse analüüside arv kasvanud vaid hoopis kahe võrra langenud.

2006. aastal tegi Eesti tollilabor kokku 18 ekspertiisi, mis moodustab kõigist teostatud töödest 1,1 %⁴. Leedu laboris teostati ekspertiise 184, mis moodustas kogu labori töömahust ligi 6 %³⁶.

Seega Soomes enimsooritatud analüüsid moodustavad Eestis vaid napilt 6 % kõigist sooritatud proovidest. Seevastu kütuseanalüüse tehti Soome tollilaboris 2006. aastal 631 korral, mis moodustab kõigist proovidest vaid 4,6 %. Kütusteanalüüside väike osakaal tuleneb sellest, et Soomes ei ole ega ei ole ka lähiminevikus olnud probleeme nn solkkütusega. Seevastu Eestis on nõuetele mittevastavat kütust avastatud pea kõigist tanklatest, kus tarbijatele kütust müüakse.

Tarbekaupu puudutavatest analüüsides on suure protsendi ulatuses avastatud nõuetele mittevastavusi kosmeetikatoodete (35,8 %), küünalde (28,6 %) ja mänguasjade (21,5 %) puhul³⁷. Eestis on kõigi nimetatud toodete laborisse saatmine väga väikeses mahus, näiteks 2006. aastal võeti vaid üks proov kosmeetikatoodetest kaubagrupist 33. Tegu oli hambaeliksiiriga ja laborisse saadeti toode kahtlusega, et tegu võib olla joogiks mõeldud tootega ning püstitati küsimus, kas tegu ikka oli kosmeetilise tootega. Antud juhul labor rikkumist ega nõuetele mittevastavust ei avastanud.³⁸

Leedu tollilaboris selgus 54 % analüüsides, et kasutatud oli vale kaubakoodi. See näitaja on Eestiga võrdväärne ning näitab klassifitseerimisanalüüside olulisust. Leedu tollilabori poolt avaldatud statistika kohaselt muutus kaubakood kõige sagedamini järgmistel kaupadel: plasttooted (86 %), nahktooted (76 %), keraamikatooted (66 %), tekstiilitooted (60 %), maiustused (53 %).³⁹

Peale Euroopa Liiduga liitumist ja maksude vähenemist Soomes on märkimisväärselt vähenud ka alkoholi salakaubavedu. Peale Euroopa Liiduga liitumist on Soomes

---

³⁶ Leedu Toll. <http://www.cust.lt/en/rubric?rubricID=291>. 11.01.2008

³⁷ Soome Toll. Finnish Customs Laboratory 2006.

http://www.tulli.fi/en/02_Publications/03_Annual_reports/tullilab_2006_en.pdf. 26.11.2007

³⁸ Laborianalüüside statistika 2006, 2007. MTA.

³⁹ Leedu Toll. <http://www.cust.lt/en/rubric?rubricID=291>. 11.01.2008

vähenenud keemiatööstuseks vajaminevate toormaterjalide ja plastikute analüüsimine. Seevastu tõusnud on näiteks tekstiiltoodete analüüsimine, kuna nende puhul oleneb õigest kaubakoodi kasutamisest tollimaksu määr. Tollilabor sooritab ka mehaanilisi teste näiteks mänguasjadele, sporditarvetele ning lastekaupadele, et tõestada nende töökindlust. Enamasti saadetakse laborisse selliseid tekstiiltooteid, millede tootmiseks kasutatakse spetsiaalseid tehnikaid. Juba enne Euroopa Liiduga liitumist oli Soome üks esimesi riike, kes hakkas tõsisemalt tegelema tooteohutuse analüüsimisega. Kuna tollilaborisse saadetakse kaubad keerulisematel juhtudel, siis on vale kaubakoodi kasutamise olukordade avastamise protsent Soome Tolli tollilabori 2006. aasta raporti andmetel keskmiselt ligi 50 %.⁴⁰

Soome ja Eesti tollilaborite võrdlemisel on vajalik ka mainida fakti, et Soome tollilabor sai alguse juba 100 aastat tagasi 1907. aastal sellest, kui palgati spetsiaalne inimene, kelle ülesandeks oli ametnike konsulteerimine peamiselt keemia- ja farmaatsiatoodete alal. Eestis on labor tegutsenud vaid 5 aastat, kusjuures määravaks on ka see, et tegemist on MTA poolt ostetud teenusega. Soomes on tollilabor otseselt Soome Tolli osa.⁴¹

Eelpool juba selgus, et Soome tollilaboril on kordades suurem igaastane eelarve ja ka ühe analüüsi jaoks kuluv rahasumma võrreldes Eestiga. See on üks peamisi põhjuseid, miks laborianalüüsid kaubagruppide lõikes suurel määral erinevad. Teostatud analüüside põhjal võib järeldada, et Soome laborisse saadetakse kaupu peamise eesmärgiga nende kaupade tulevase tarbijaid kaitsta. Oluline on, et vabasse ringlusse jõudev kaup oleks ohutu ja kõigile nõuetele vastav. Tollilabor mängib Soomes aktiivset rolli tagamaks turule jõudvatele kaupadele maksimaalsed kvaliteedinõuded. Eestis seevastu saadetakse laborisse kaubad peamiselt maksude laekumise eesmärgiga.

Järgnevalt on autori poolt koostatud tabel, mis sisaldab viie Euroopa riigi (Eesti, Leedu, Läti, Saksamaa ja Soome) 2006. aasta esimese kolme kvartali andmeid esitatud deklaratsioonide ja deklareeritud kaupadele teostatud täiendavate kontrollide kohta. Kuna impordi- ja ekspordimahud on vaadeldavate riikide lõikes erinevad, siis veergudes, kus on esitatud täiendavasse kontrolli ja tollilaborisse suunatud kaubaartiklite arv, on lisaks arvule märgitud ka protsent kõigi deklaratsioonide arvust.

---

⁴⁰ Soome Toll. Finnish Customs Laboratory 2006

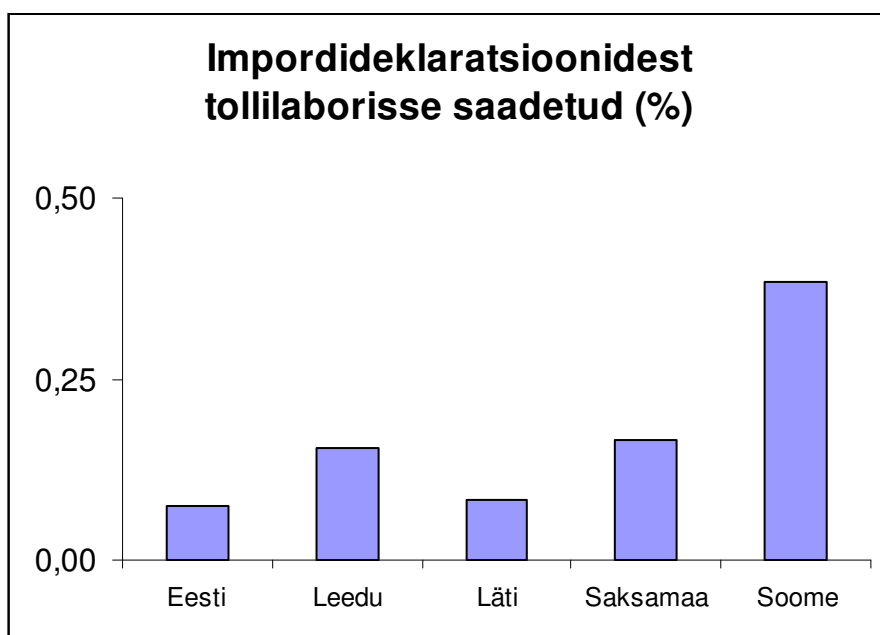
⁴¹ Soome Toll. Finnish Customs Laboratory 2006.

Tabel 2. Esitatud impordi- ja ekspordideklaratsioonid ja teostatud kontrollid riikide lõikes.⁴²

	impordideklaratsioonid			ekspordideklaratsioonid		
	kokku (kaubaartiklite arv)	täiendavasse kontrolli suunatud	tollilaborisse suunatud	kokku (kaubaartiklite arv)	täiendavasse kontrolli suunatud	tollilaborisse suunatud
Eesti	197 790	18 774 (9,49 %)	146 (0,07 %)	174572	255 (0,15 %)	44 (0,03 %)
Leedu	301 151	144 751 (48,07 %)	464 (0,15 %)	679 011	29 678 (4,37 %)	238 (0,04 %)
Läti	202 747	76 648 (37,80 %)	167 (0,08 %)	110 773	4 473 (4,04 %)	22 (0,02 %)
Saksamaa	7 685 543	3 272 894 (42,59 %)	12 828 (0,17 %)	15 030 950	587 261 (3,91 %)	2 771 (0,02 %)
Soome	521 634	16 218 (3,11 %)	2 008 (0,38 %)	501 418	4 876 (0,97 %)	90 (0,02 %)

Nagu selgub, on eksportimisel tollilaborisse saatmise protsent riikide lõikes sarnane ja madala määraga, kuna riikide seisukohalt ei ole otstarbekas eksporditava kauba kontrollimisse ressursse kulutada. Oluline näitaja on impordideklaratsioonide tollilaborisse saatmise protsent. Nagu näha on need protsendid arvuliselt väiksed, kuid erinevad omavahel kordades. Paremaks võrdluses on need andmed esitatud järgmisel graafikul.

⁴² TAXUD Measurement of results 2006. Koondtabel.

Joonis 4. Tollilaborisse saadetud impordideklaratsioonid riikide lõikes.⁴³

Nagu näha, saadetakse Eestis tollilaborisse imporditavatest kaupadest kõige väiksem protsent ning Soomes võrreldavatest riikidest kõige enam, kusjuures Eesti ja Soome vahe on ligi viiekordne. Ka Leedu ja Saksamaa kasutavad tollilabori teenuseid impordil ligi kaks korda rohkem. Eesti kontroll imporditavate kaupade üle on järelikut võrreldavatest riikidest kõige väiksem. Nagu eelpool selgus on Eestis klassifitseerimisanalüüside protsent kõigist tollilaboris sooritatud analüüsides vaid 10 %, sellega on imporditavate kaupade madal laborisse saatmise protsent ka otseses seoses. Eelnevast järeldub, et Eestis on suur risk, et imporditavad kaubad on deklareeritud vale kaubakoodiga. Võrdlusest teiste riikidega saab järeldada, et Eestis peaks laborisse saatma rohkem kaupu klassifitseerimisanalüüsides. Lahenduseks oleks mõnd teist liiki analüüsides vähendamine või tollilabori iga-aastase eelarve suurendamine.

⁴³ TAXUD Measurement of results 2006. Koondtabel.

2. KAUBAD, MIDA TULEKS TOLLILABORISSE SAATA

Selles peatükis on kasutatavaks allikaks Eesti Tollitariifistik (ETT), mille põhjal autor on valinud kaubagrupid ja kaubad, mida oleks otstarbekas tollilaborisse rohkem saata. Siin on eelkõige peetud silmas kaupu, millede puhul võidakse kasutada vale kaubakoodi. Paljude kaupade puhul oleneb kaubakood ja sellega seoses ka tollimaksu määr mingi koostisosa sisaldusest, näiteks toiduainete või tekstiili puhul. Kusjuures ilma laborianalüüsideta ei ole võimalik koostist kindlaks teha. MTA 2007. aasta baasanalüüsist selgub, et 2007. aastal moodustas kõigist tollialastest rikkumistest Euroopa Ühenduses vale kaubakoodiga deklareerimine 45 % ning suureks probleemiks on kaupade õige klassifitseerimine⁴⁴.

Valiku üheks aluseks on asjaolu, et sarnastel kaubaartiklidel on suur erinevus tollimaksu määras või on mõnele kaubaartiklile kehtestatud dumpinguvastane maks. Autor viis läbi ka intervjuu antud teemal MTA teabeosakonna analüüsitalituse peaspetsialistiga ning küsitluse tollilaborisse proove saatvate ametnike seas⁴⁵. Nii autori enda kui MTA ametnike arvamusel põhjal on koostatud kaupade kohta parema ülevaate saamiseks tabel, kus on lisaks kaubakoodile ja –kirjeldusele esitatud tollimaksu ja dumpingu määrad, et näidata, kuidas vale kaubakoodi kasutamine mõjutab maksude tasumist.

Teiseks teguriks kaupade valimisel on autor silmas pidanud ka statistikat imporditavate kaupade kohta. Kaupu, mida imporditakse rohkem, tasuks ka rohkem kontrollida.

2.1. Enim imporditud ja vabasse ringlusse deklareeritud kaubad

Maksu- ja Tolliameti poolt avaldatud statistika põhjal deklareeriti 2007. aastal kaupa vabasse ringlusse kokku 34 630,8 miljoni krooni eest. Kaubagruppide lõikes jagunes import (deklareerimisega vabasse ringlusse) järgnevalt:

- mehaanilised masinad, elektriseadmed (84-85) 26 %;
- mineraalsed tooted (25-27) 19,3 %;

---

⁴⁴ 2007. aasta baasanalüüs. MTA.

⁴⁵ Lisa 1. Küsimustik MTA ametnikele. Tollilabori teenuste kasutamine ja tulemuste hindamine.

- metallid, metallitooted (72-83) 14,4 %;
- puit, puittooted (44-46) 11,3 %;
- transpordi vahendid (86-89) 6,4 %, tekstiil;
- tekstiiltooted (50-63) 4,4 %;
- tooted muudest kaubagrupidest 17,8 %.⁴⁶

2006. aastal deklareeriti vabasse ringlusse 39 321,5 miljoni krooni eest kaupu, mis jagunesid erinevate kaubagruppide lõikes järgnevalt:

- mehaanilised masinad, elektriseadmed (84-85) 47,9 %;
- metallid, metallitooted (72-83) 10,4 %;
- mineraalsed tooted (25-27) 11,3 %;
- puit, puittooted (44-46) 7,8 %;
- transpordi vahendid (86-89) 4,9 %;
- tekstiil, tekstiiltooted (50-63) 3,8 %;
- tooted muudest kaubagrupidest 13,9 %.⁴⁷

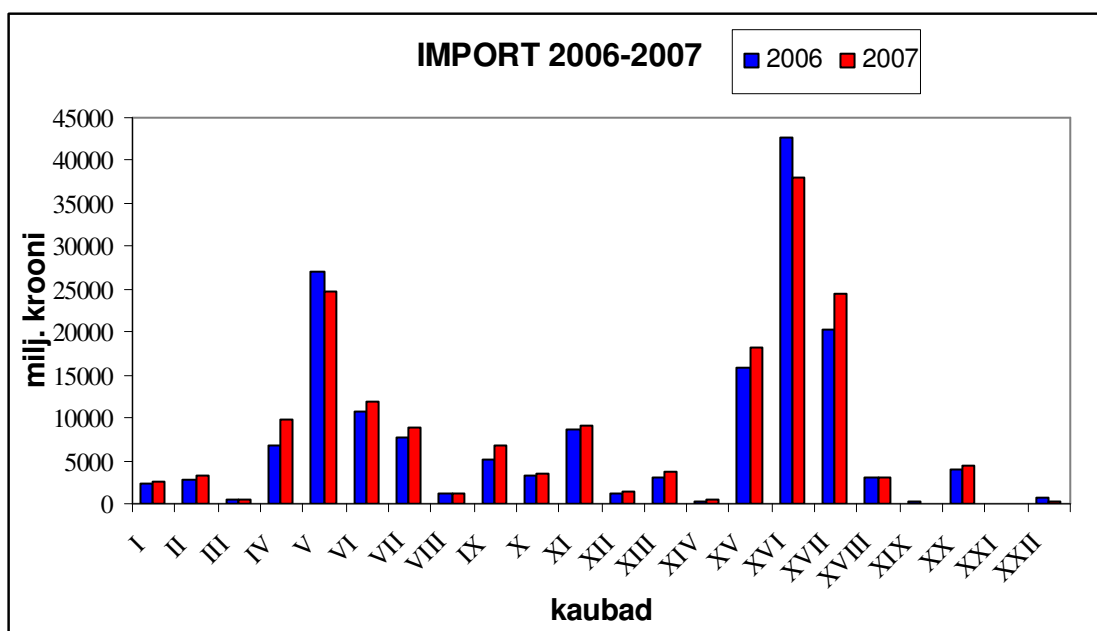
Nagu selgub eeltoodud statistikast, on import koos deklareerimisega vabasse ringlusse aastaga vähenenud. Olulisemate muutustena on täheldada kaubagruppide 84-85 (mehaanilised masinad, elektriseadmed) osatähtsuse vähenemist ning kaubagruppide 25-27 (mineraalsed tooted) impordi osatähtsuse suurenemist. Vähemal määral on suurenenud metallide ja metallitoodete, puidu ja puittoodete ning transpordivahendite import.

Järgnevalt on koostatud graafik Statistikaameti andmete põhjal Eestisse 2006. ja 2007. aastal imporditud kaupade kohta kaubagruppide jaotiste lõikes.

---

⁴⁶ Tollistatistika aruanne 2007. MTA. <http://www.emta.ee/?id=21299>. 04.12.2007.

⁴⁷ Tollistatistika aruanne 2006. MTA. <http://www.emta.ee/?id=3639>. 04.12.2007.

- I - Elusloomad; loomsed tooted (grupid 1-5)
- II – Loomsed ja taimsed rasvad ning õlid, nende lõhustamissaadused (grupid 6-14)
- III – Loomsed ja taimsed rasvad ning õlid, nende lõhustamissaadused (grupp 15)
- IV – Valmistoidukaubad; karastusjoogid; alkohoolsed joogid ja äädikas; tubakas (grupid 16-24)
- V – Mineraalsed tooted (grupid 25-27)
- VI – Keemiatööstuse ja sellega seotud tööstusharude tooted (grupid 28-38)
- VII – Plastid ja plasttooted; kummi ja kummitooted (grupid 39, 40)
- VIII – Toornahad, nahk, karusnahk ja tooted nendest; sadulsepatooted ja rakmed (grupid 41-43)
- IX – Puit ja puittooted; puidusüsi; kork ja korgist tooted; õlgedest ja muust punumismaterjalist (grupid 44-46)
- X – Puidust või muust taimsest kiudmaterjalist paberimass; paberi- või papijäätmed; paber (grupid 47-49)
- XI – Tekstiil ja tekstiiltooted (grupid 50-63)
- XII – Jalatsid, peakatted, vihma- ja päevavarjud, jalutuskepid, piitsad (grupid 64-67)
- XIII – Kivist, kipsist, tsemendist, asbestist, vilgukivist jms materjalist tooted (grupid 68-70)
- XIV – Looduslikud ja kultiveeritud pärlid, vääris- ja poolvääriskivid, väärismetallid (grupp 71)
- XV – Metallid ja metalltooted (grupid 72-83)
- XVI – Masinad ja mehaanilised seadmed; elektriseadmed; nende osad (grupid 84, 85)
- XVII – Sõidukid, lennukid, laevad ja muud transpordivahendid (grupid 86-89)
- XVIII – Optilised, foto-, kinematograafia-, mõõte-, kontroll-, täppis-, meditsiiniaparatuur (grupid 90-92)
- XIX – Relvad ja laskemoon; nende osad ja liseseadmed (grupp 93)
- XX – Muud tööstustooted (grupid 94-96)
- XXI - Kunstiteosed, kollektiivobjektid ja antiikesemed (grupid 97, 98)
- XXII - Muud tooted (grupp 99)

Joonis 5. 2006. ja 2007. aasta import kaubagruppide jaotiste lõikes.⁴⁸

Eeltoodud statistika põhjal on neli olulisemat tootegrupi impordil masinad- ja mehaanilised seadmed, mineraalsed tooted (kütused ja õlid), transpordivahendid ning metallid ja metallitooted. Graafikult on näha märgatavat tõusu tootegrupi, kuhu kuuluvad toidukaubad, alkohol ja tubakas, impordil. Siit on võimalik järeldada, et suurendada tuleks metallide ja metallitoodete (kaubagrupid 72-83) ning toidukaupade (kaubagrupid 16-24)

⁴⁸ Statistikaamet. Väliskaubandus. <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Database/Majandus/25VALISKAUBANDUS/25VALISKAUBANDUS.asp>. 05.12.2007

laborianalüüse, kuna kütuseanalüüside maht on juba piisavalt suur ning transpordivahendid ja mehaanilised seadmed laborianalüüse reeglina ei vaja.

2.2. Riskantsemad kaubagrupid tollilaborisse saatmiseks

Riskantsed kaubagrupid MTA hinnangul on mustmetallid ja mustmetalltooted (grupid 72, 73), keemilised staapelkiud ja trikotaaž (grupp 55), keemiakaubad (grupid 28-38), plastid ja plasttooted (grupp 39). Riskantsete kaupade pingereas on esikohale jõudnud mänguasjad (grupp 95), jätkuvalt on probleemiks mobiiltelefonide osad ja tarvikud. Nimetatud kaupadest näiteks metallide- ja nende sulamite kohta ilma proove võtmata hinnangut anda ei saa.⁴⁹

Kaubagrupi 39, mille alla klassifitseeritakse plastid ja plastist tooted, näiteks on Hiina päritolu polüetüleenist kilekotid paksusega alla 100 mikromeetri (kaubakood: 3923 21 00 20), millele lisandub 6,5 % tollimaksule lisaks veel lõplik dumpinguvastane maks, mis olenevalt tootjatehasest võib olla kuni 28 %. Kui kasutada kaubakoodi 3923 21 00 99, millega deklareeritakse samast materjalist kilekotid, mille paksus on üle 100 mikromeetri, siis dumpinguvastast tollimaksu ei ole. Selliseid kilekotte tuleks saata laborisse nende täpse paksuse määramiseks.⁵⁰

MTA teabeosakonna arvamusel on laborisse otstarbekas saata kütuseid, kütuselaadseid tooteid ja raskeid õlisid, mis kuuluvad kaubagruppi 27. Selle kaubagrupi laborianalüüsid on õigustatud, sest nende import on suur ja sealt laekub ka suur hulk makse.⁵¹

Oluliseks tooterühmaks on metallid ja metallitooted, mis kuuluvad kaubagrupidesse 72-83. Laborisse peaks selliseid tooteid saatma põhjusel, et tihti ei ole metallitoodete puhul võimalik nende töötlusastet kaupa vaadeldes või katsudes kindlaks teha. Metallide puhul aga oleneb tollimaksuäär paljudel juhtudel just nende töötlusastmest. Näiteks terase

---

⁴⁹ 2007. aasta baasanalüüs. MTA.

⁵⁰ Eesti Tollitariifistik. Andmebaas Internetis. <http://apps.emta.ee/emts/do/index>.

⁵¹ Kombineeritud nomenklatuur 2007. Komisjoni määrus (EÜ) nr 1549/2006, 17. oktoober 2006, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa; Aron, R. 2008. Probleemsed kaubagrupid tollilaborisse saatmiseks. Autori üleskirjutis. Tallinn, 07.03.2008.

(grupid 72, 73) puhul on laboris võimalik kindlaks teha, kas tegemist on legerimata või legeritud terasega.⁵²

Toiduinete puhul määrab kaubakoodi ja ka tollimaksu enamasti mingi aine sisaldus koostises, näiteks suhkru sisaldus protsentides.⁵³

Tooted, mida tasuks laborisse saata on veel kaubagrupidesse 28 ja 29 kuuluvad kemikaalid ja keemiatooted ning kaubagruppi 31 kuuluvad väetised⁵⁴. Nimetatud toodete import on samuti Statistikaameti andmetel suur, samuti on märgata impordi tõusu kahe aasta võrdluses.

Probleemseks tooteks on ka jalatsid, kus tollimaksu määrab nende valmistamiseks kasutatav materjal. Lisaks tollimaksule lisandub jalatsite impordil ka dumpinguvastane maks, kuid mõningat liiki jalatsid, näiteks spetsiaalkonstruksiooniga nahast spordijalatsid, on sellest vabastatud. Laborisse sellisel juhul tasuks saata eelkõige spordijalatsid spetsiaalkonstruksiooni olemasolu ja materjali määramiseks.⁵⁵ Laborisse võiks saata ka nahast pealsetega jalatsid, sest nende tollimaksumäärad on võrreldes teiste 64. grupis klassifitseeritavate jalatsitega madalamad.

Laborisse võiks saata ka kala kaubagrupist 03. Probleemseks on külmutatud kalade import. Tollimaksu määr sõltub siin kalade töötlemisastmest, näiteks külmutatud kala on kõrgema tollimaksumääraga kui soolatud ja seejärel külmutatud kala. Seega on importööridel soodsam deklareerida kaubakoodiga, kus on madalam maksumäär. Antud kauba puhul ei ole võimalik visuaalselt vahet teha, kas kala on soolatud või mitte, seetõttu oleks sellist kaupa otstarbekas laborisse saata.⁵⁶

---

⁵² Aron, R. 2008. Probleemsed kaubagrupid tollilaborisse saatmiseks. Autori üleskirjutis. Tallinn, 07.03.2008; Kombineeritud nomenklatuur 2007. Komisjoni määrus (EÜ) nr 1549/2006, 17. oktoober 2006, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa.

⁵³ Kombineeritud nomenklatuur 2007. Komisjoni määrus (EÜ) nr 1549/2006, 17. oktoober 2006, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa; Aron, R. 2008. Probleemsed kaubagrupid tollilaborisse saatmiseks. Autori üleskirjutis. Tallinn, 07.03.2008.

⁵⁴ Aron, R. 2008. Probleemsed kaubagrupid tollilaborisse saatmiseks. Autori üleskirjutis. Tallinn, 07.03.2008.

⁵⁵ Eesti Tollitariifistik. Andmebaas Internetis. <http://apps.emta.ee/emts/do/index>.

⁵⁶ Eesti Tollitariifistik. Andmebaas Internetis. <http://apps.emta.ee/emts/do/index>.

MTA ametnikele suunatud küsitluse käigus selgus, et üheks problemaatiliseks kaubagrupiks on 23, kuhu kuuluvad toiduainetetööstuse jäägid ja jäätmed ning tööstuslikult toodetud loomasöödad. Näiteks klassifitseeritakse selles kaubagrupis suhkrupeedi tootmise jäägid, mille kaubakood sõltub asjaolust, kas tootele on lisatud melassi või mitte. Laborisse tuleks saata suhkrupeedi melassi sisalduse kindlaks tegemiseks. Samasse kaubagruppi kuuluvad ka Ukrainast imporditavad maisitärklise ja maisi-iduõli tootmisjäägid, mille kvaliteet on väga ebahühtlane ja laborisse tuleb saata proov igast partiist. Selles kaubagrupis on tollimaksu määrad erinevad ja kaubakoodi õige määramine väga oluline.

Kaupade tollilaborisse saatmisel on otstarbekas ka silmas pidada, millise tolliprotseduuri all kaup on. Eelkõige tuleks saata laborisse vabasse ringlusse deklareeritavaid kaupu. Eksporditavatest kaupadest saadetakse laborisse eksporditoetusi saavad kaubad, näiteks CAP-kaubad. Kuna tollilabor on Eesti riigi poolt finantseeritav, siis ei oleks otstarbekas laborisse saata transiidi tolliprotseduuril olevaid kaupu, sest transiit ei pruugi lõppeda Eestis. Kaupade laborisse saatmine võiks toimuda transiidiprotseduuri Eestis lõpetamisel.²

Tähelepanu võiks pöörata ka toodetele, millede importimine nõuab impordisertifikaadi olemasolu. Selliste kaupade puhul oleks tollilaborisse saatmine topeltkontrolliks, mis tagaks kvaliteetsete ja nõuetele vastavate kaupade jõudmise vabasse ringlusse.⁵⁷

Autori poolt on koostatud tabel, et anda ülevaadet erinevate kaupade ja neile kehtestatud tollimaksumäärade kohta. Tabelist on näha, kuidas mõni üksik kauba omadus, näiteks piimatoodete sisalduse protsent kassi- ja koeratoidus, mõjutab tollimaksu määra ja tasutavaid makse.⁵⁸

---

⁵⁷ Aron, R. 2008. Probleemsed kaubagrupid tollilaborisse saatmiseks. Autori üleskirjutis. Tallinn, 07.03.2008.

⁵⁸ LISA 2. Näited kaupade kohta, mida võiks tollilaborisse saata.

3. HINNANGUD JA ETTEPANEKUD TOLLILABORI TÖÖ KOHTA

Käesolevas peatükis esitatud järeldused tuginevad nii autori arvamusel, mis on kujunenud käesoleva töö põhjal, kui MTA ametnike arvamusel tollilabori kasutamise kohta⁵⁹. Lisaks üldistele järeldustele vaadeldakse tollilabori tegevusi eri tegevusvaldkondades: kaubakoodi kontroll, CAP-analüüsid, koguste kontroll jne. Eri valdkondades jõutakse statistiliste ja muude kogutud andmete analüüsil erinevate tulemusteni.

Tollilabori ülesanne ei peaks olema ainult MTA'le laboriteenuse osutamine, vaid ka näiteks koolituste läbiviimine. Koolitused võiks olla suunatud tolliametnikele, kes kaupade laborisse saatmisega tegelevad. Tollilabor võiks ametnikele jagada järgnevalt loetletud teavet.

- Põhjalik info selle kohta, milliseid analüüse laboris on üldse võimalik läbi viia. Esineb olukordi, kus tolliametnikel ei ole piisavalt teavet labori võimaluste kohta. Samuti ei tohiks esineda olukordi, kus ametnikud, kellel puuduvad piisavad erialased teadmised, teevad järeldusi näiteks toote materjali, koostise vms kohta.
- Teavet selle kohta, millised senini laborisse saadetud analüüsid on muutnud deklareerimisel kasutatavat kaubakoodi ja seetõttu mõjutanud tollimaksu tasumist.
- Ettepanekuid selle kohta, milliseid kaupu võiks tollilaborisse rohkem saata.

Küsitletud MTA ametnike arvamusel on tollilabori teenust võimalik kasutada piisaval määral ja nad peavad üldiselt koostööd tollilaboriga meeldivaks. Positiivseks peetakse asjaolu, et vajadusel tuleb labor ise kohale analüüse võtma. Näiteks, kui tegemist on puistekaubaga või vedelikega tsisternides, siis kutsutakse labor proove võtma, et hiljem ei vaidlustataks proovide võtmist.

Laborist saadud analüüsi tulemustega ei olda alati rahul. MTA ametnike poolt tuuakse välja asjaolu, et esineb olukordi, kus labori vastused ei ole vormistatud korrektselt ja neis on esinenud vigu. Labor peaks pöörama suuremat tähelepanu vastuste korrektsele vormistamisele. Positiivseks peetakse seda, et laborist on alati võimalik telefoni teel küsida lisainfot ja täiendavaid vastuseid ning analüüside tulemused saadetakse laborist faksiga

---

⁵⁹ LISA 1. Küsimustik MTA ametnikele. Tollilabori teenuste kasutamine ja tulemuste hindamine.

enne, kui saabuvad ametlikud dokumendid. See kiirendab oluliselt läbiviidavate kontrollide käiku. Küsitlusest selgus, et on esinenud ka juhuseid, kui labor on vastanud, et tellitud analüüsi ei ole võimalik teostada, näiteks Makroflex'i koostise kindlaksmääramisel ja suhkrupeedi tootmisjääkidele lisatud melassi määramisel.

Tollilabori töö tõhustamiseks tuleks labori poolt vältida viivitusi analüüsides tulemuste MTA'le saatmisel ning proovide teostamine peaks toimuma võimalikult kiiresti.

Võimalusel tuleks suurendada tollilabori eelarvet, et analüüsides arvu oleks võimalik suurendada. Ametnikele suunatud küsitlusest selgus, et tihti esineb olukordi, kus proovide laborisse saatmisel lähtutakse eelkõige kokkuhoiust mitte analüüsides teostamise otsesest vajadusest. Probleemaatiline on tavaliselt kalendriaasta lõpp, kui tuleb jälgida, et tollilabori eelarvet ei ületataks.

Küsitluse käigus selgus, et ametnikud soovivad, et tollilabori määramismeetodid vastaksid EL ja Eesti seadusandlusele, et laboris saadud tulemusi oleks võimalik kohtus kasutada. Esineb olukordi, kus laboris saadud tulemuste põhjal koostatatakse MTA poolt ettevõttele maksuotsus või kontrollakt ning ettevõtte on esitanud vastuväited tollilabori tulemuste mitte aktsepteerimiseks. Kohus on selliseid vastuväiteid ka rahuldanud.

Maksude seisukohalt on tollilabori töö kahe aasta võrdluses tunduvalt paranenud. Nagu eelpool selgub, on juhused, kui laborianalüüsides tulemusena on importööril vaja maksta täiendavaid makse, esinenud kaks korda sagedamini ning juurdemakstav maksusumma on suurenenud üle kümne korra. See näitab eelkõige seda, et kaubad on laborianalüüsides õigesti valitud.

3.1. Järeldused kütuseanalüüsides kohta

Kütuse erimärgistamise proove teostatakse peamiselt tolli poolt läbiviidud maanteekontrollides käigus. Nende proovides saatmist tollilaborisse ei ole vaja suurendada, kuna rikkumisi avastatakse suhteliselt vähe. Erimärgistatud kütuse kasutamine selleks mitte ettenähtud sõidukites ei ole enam nii suur probleem, kui see oli mõned aastad tagasi.

Siiski on kahtluse korral kütuseproovide saatmine laborisse vajalik, kuna tihti ei ole nn pestud kütusest erimärgistusaine jälgi muul viisil võimalik kindlaks määrata.

MTA statistika põhjal on kütuseaktsiisi laekumine riigieelarvesse suurenenud, võrreldes 2006. ja 2007. aastat ligi 17 %. 2006. aastal laekus kütuseaktsiisi 101,1 % ja 2007. aastal 102,8 % riigieelarvesse planeeritust. Järelikult on suurenenud ka see osa summast, mis laekus planeeritust rohkem.⁶⁰

Kütuseaktsiisi hea laekumise üheks põhjuseks võib olla tõhus kontrollsüsteem, millest suure osa moodustavad tollilabori poolt teostatavad kütuse kvaliteedianalüüsid.

Samuti ei ole salakütuste teema praegusel ajal enam niivõrd päevakorras, kui see oli mõned aastad tagasi. Pigem seisnevad rikkumised kütuste kvaliteedinõuetele mittevastavuses. Mittekvaliteetsete kütuste avastamine on jäänud viimaste aastate võrdluses samale tasemele: ei ole oluliselt suurenenud ega vähenenud. Selle põhjal võib järeldada, et kütuseanalüüside arvu ega mahtu kõigi analüüside seas suurendada ei ole otstarbekas. Kütuseanalüüside sooritamine peaks jääma samale tasemele või vähenema juhul, kui näiteks eelarve mahud on piiratud või vajadused muud liiki analüüsideks peaks suurenema.

MTA amtnike poolt tuuakse probleemina välja kütuseanalüüside vastuste saamise pikka aega, mis tavaliselt ulatub nädalani. Vastuste kiire saamine on oluline näiteks tanklatest proovide võtmisel, sest kütus tanklate mahutites vahetub kiiresti. Nädalaga on reeglina kütus juba vahetunud ning toll saab fikseerida vaid rikkumise fakti minevikus.

Tollilabori väikse eelarve tõttu tellitakse laborist kokkuhoiu huvides peamiselt keskkonnale oluliste näitajate määramist. Kuigi tarbijale on pea sama oluline nende parameetrite nõuetele vastavus, mis mõjutavad mootori töökindlust.

Biokütuse analüüsi tehakse tollilaboris alates 2006. aastast, sest varem puudus selleks vajadus, kuna biokütust esines Eesti turul väga vähesel määral. Toormaterjalist lähtuvalt

---

⁶⁰ 2006. ja 2007. aasta maksulaekumised. MTA. <http://www.emta.ee/?id=14183>. 13.01.2008.

jagatakse biokütus biodiisliks, mida valmistatakse eelkõige rapsiõlist, ja bioetanooliks, mille alusaineks on suhkrut või tärklis sisaldavad orgaanilised ained.⁶¹

Eestis müüakse tarbijatele biobensiini vaid kahest tankurist. Biodiisel on levinum ja seda esineb kaht liiki: FAME ja seguna. Biodiislile on kehtestatud Eesti standard EVS-EN14214:2004, mis on identne Euroopa standardiga EN 14214:2003. Euroopa standard EN 14214:2003 on võetud kasutusele Eesti standardina. Eesti standardis EVS-EN14214:2004 esitatakse nõuded ja katsemeetodid turustatavatele ja tarnitavatele rasvhapete metüülestritele (FAME), mida kasutatakse kas 100%-lises kontsentratsioonis autodiiselmootori kütusena või autodiiselmootori kütuse ekstendrina vastavalt nõuetele. 100%-lise FAME standard on rakendatav kütusele, mida kasutatakse 100%-lise FAME jaoks konstrueeritud või hiljem kohandatud diiselmootoriga autodes.⁶²

Hetkel analüüsitakse tollilaboris ainult biodiisli, sest piirituse baasil valmistatud kütuse analüüsiks puuduvad võimalused ja vajaminev tehnika⁶³. Biodiisli analüüs on aastaga veidi suurenenud, kuid nende maht teiste analüüsidega võrreldes on endiselt väike. Selle põhjuseks on ka biodiisli vähene kasutamine Eestis, mistõttu ei ole vajadust ka tollilaboris biodiisli võetavate proovide arvu suurendada.

3.2. Järeldused kaupade klassifitseerimist puudutavate analüüsike kohta

Kaupade klassifitseerimist puudutavate analüüsike puhul on sagedased juhud, kus analüüsi sooritamiseks tehtud kulud on suuremad, kui nende tulemusena juurde makstavad tolli- ja käibemaks. See käib näiteks vaadeldaval perioodil sooritatud maiustustest võetud analüüsike kohta, mille puhul sõltub maksumäär koostisainete sisaldusest. Antud kauba puhul ei olegi võimalik teisiti õiget kaubakoodi määrata, kui laborianalüüsike põhjal, juhul kui tollile esitatud dokumendid kauba kohta ei ole piisavad. Selliseid klassifitseerimisanalüüsi ei ole võimalik ega ka vajalik vähendada.

---

⁶¹ Mölder, L. 2007. Vedelkütused. Tallinn.

⁶² Mölder, L. 2007. Vedelkütused. Tallinn.

⁶³ Alumaa, P. 2008. Probleemsed tooted kütuselaboris. Autori üleskirjutis. Tallinn, 20.03.2008.

Kahe aasta jooksul on tollilaboris teostatud 17 analüüsi 73. grupi kaupadele, mille tulemusena maksti riigile makse juurde kogusummas 1 359 381 krooni. 73. gruppi kuuluvad raud- ja terastooted ning laborisse olid saadetud terastorud. Paljud tooted selles kaubagrupis on tollimaksvabad, kuid impordil tuleb tasuda dumpinguvastane maks.⁶⁴ Mitmel juhul oli vaja määrata laboris terastorude süsinikekvivalentväärts, millest sõltub dumpinguvastase tollimaksu olemasolu. Sellist väärtust ei ole samuti võimalik ilma analüüsideseta määrata ning ka suurte maksusummade tõttu, on terastoodete laborianalüüsid otstarbekad ning tulemuslikud.⁶⁵

Kaubagruppi nr. 64 kuuluvaid jalatseid saadeti tollilaborisse kahe vaadeldava aasta jooksul vaid 3 korda. Kõigil juhtudel oli laborianalüüside tellimise põhjuseks jalatsite materjali väljaselgitamine: kas tegemist oli plasti või plastnahaga. Kõigil kolmel juhul selgus, et deklareerimisel oli kasutatud vale kaubakoodi⁶⁶. Jalanõude puhul sõltub tollimaksu määramise valmistamisel kasutatavatest materjalidest: nahast pealsetega jalatsid on maksustatud pea poole väiksema maksumääraga võrreldes näiteks plastist valmistatud pealsetega jalanõudega⁶⁷. Alati ei pruugi olla ametnik võimeline vaatluse teel materjali kindlaks määrama. Sellistel juhtudel peaks kahtluse korral tollilabori teenuseid kasutama. Võrreldes näiteks Soomega saadetakse jalanõusid tollilaborisse liiga vähe.

Kaubagruppi 39 kuuluvatest plastidest ja plasttoodetest tehti analüüse 2007. aastal vaid neljal korral, 2006. aastal seda kaubagruppi laborisse ei saadetud. Neljast juhust kahel oli kasutatud vale kaubakoodi, mille tulemusena tuli riigile juurde maksta makse kogusummas 182 485 krooni.⁶⁸

Kaubagruppi 48 kuuluvad paber ja papp ning paberimassist, paberist ja papist tooted Selle kaubagrupi kaupadest tehti analüüs vaid ühel korral 2007. aastal. Analüüsi tulemusena selgus, et kaup oli deklareeritud õige kaubakoodiga.⁶⁹

---

⁶⁴ Tollilabori proovivõtuanalüüside kokkuvõte 2006-2007. Keskkonnauuringute keskus OÜ, tollilabor; Eesti Tollitariifistik. Andmebaas Internetis. <http://apps.emta.ee/emts/do/index>.

⁶⁵ Tollilabori proovivõtuanalüüside kokkuvõte 2006-2007. Keskkonnauuringute Keskus OÜ, tollilabor; Eesti Tollitariifistik. Andmebaas Internetis. <http://apps.emta.ee/emts/do/index>.

⁶⁶ Tollilabori proovivõtuanalüüside kokkuvõte 2006-2007. Keskkonnauuringute Keskus OÜ, tollilabor.

⁶⁷ Eesti Tollitariifistik. Andmebaas Internetis. <http://apps.emta.ee/emts/do/index>.

⁶⁸ Tollilabori proovivõtuanalüüside kokkuvõte 2006-2007. Keskkonnauuringute Keskus OÜ, tollilabor

⁶⁹ Tollilabori proovivõtuanalüüside kokkuvõte 2006-2007. Keskkonnauuringute Keskus OÜ, tollilabor

Nii paberi- kui plasttoodete puhul esineb tihti klassifitseerimisprobleeme, mille tõttu deklareeritakse kaup kas teadmatusest või sihilikult vale kaubakoodiga. Seda arvesse võttes tuleks nimetatud kaupu rohkem laborisse saata näiteks toodete materjali või paksuse määramiseks.

Klassifitseerimisanalüüside puhul tuleb laborisse saatmisel ametnike poolt detailselt määratavad näitajad ette anda, mida on vajalik kaubakoodi määramiseks kindlaks teha. Laborisse saatmisel ei piisa sellest, kui kirjutatakse tellimusse “koodi määramine”. Laborisse proovide saatmisel ongi üks olulisemaid asjaolusid, et oleks õigesti püstitatud küsimus, mida analüüsitava kauba kohta teada tahetakse. Laborisse proove saatvatel ametnikel on oluline teada, milliseid andmeid on vaja õige kaubakoodi määramiseks, et sellest tulenevalt laborile tellimus esitada. Võimaluse korral võiksid ametnikud esitada laborile ka tootjapoolsed sertifikaadid, et lihtsustada koodi määramist.

MTA ametnikele suunatud tollilabori teemalisest küsitlusest selgus, et probleemina nähakse asjaolu, et tollilabori vastuses on kirjas “soovituslik” kaubakood põhjendusteta. Klassifitseerimisanalüüside puhul pöörduetakse labori poole selleks, et määrata õige kaubakood, kuid labor annab vastused vaid tellimuses esitatud küsimustele.

Probleeme on olnud seoses tollilabori poolt kaubakoodi määramisega. On esinenud erimeelsusi MTA ja tollilabori arvamustes õige kaubakoodi kohta. Tollilabor ei ole alati arvestatud EL'i poolt kehtestatud Kombineeritud Nomenklatuuriga ning eksinud kaubakoodi määramisega. Seetõttu on toll pidanud esitama laborile uue tellimuse detailsete näitajatega, mis olid kaubakoodi määramiseks vajalikud, ning seetõttu on vastuse saamine võtnud kaua aega.

Esineb ka kaupu, mille analüüsid ja kaubakoodi määramine on keerulised, näiteks keemiakaubad ja kütused. Õigete tulemuste saamine nõuab laborilt ka õigete analüüsimeetodite kasutamist. MTA ametnike sõnul on esinenud olukordi, kus labor on mittesobivat meetodit kasutades jõudnud kaubakoodi osas valedele tulemustele.

Klassifitseerimisanalüüside väike protsent selgus ka riikidevahelisest võrdlusest. Samuti oli eelnevalt koostatud statistikast näha, et 55 % sooritatud analüüside tulemustest selgub, et deklareerimisel oli kasutatud vale kaubakoodi. Kõigil nendel põhjustel tuleks

klassifitseerimisanalüüside arvu suurendada näiteks kütuseanalüüside arvelt või võimalusel tuleks MTA'l suurendada tollilabori eelarvet.

3.3. Järeldused muud liiki analüüside kohta

CAP kaupade analüüse teostab tollilabor regulaarselt. Nende kaupade kontrolli teeb toll Euroopa Nõukogu määruse 386/1990 alusel, mille kohaselt tuleb sooritada pistelist kontrolli vähemalt 5 % ekspordideklaratsioonidest, mille kohta on esitatud taotlus põllumajandustoetuste saamiseks. Määrusega on sätestatud ka asjaolu, et kui kaupu ei ole võimalik muul viisil klassifitseerida, näiteks juhul, kui kaubakood sõltub mõne koostisaine täpsest sisaldusest, tuleb need saata nõutekohastesse laboratooriumitesse analüüsimiseks (Art 3).⁷⁰

Nagu eelpool selgub, on CAP analüüsid arv veidi kasvanud, mille põhjuseks võib olla toetusega kaupade suurenenud eksport. Peamised CAP toetuste saajad on piimatoodete, maiustuste ja alkoholi tootjad. Alates 2007. aasta juunist on piimatoodete eksport 0 % toetusega, mille tulemusena kaob põhjus eksporditavaid piimatooteid laborisse analüüsimiseks saata ⁷¹. Seega võib järeldada, et tulevikus võib CAP-analüüside arv veidi väheneda.

Alkoholi analüüside arv on tõusnud aastaga 14-lt 36-ni⁷². Alkoholi analüüside põhjuseks on enamast see, et soovitakse välja selgitada, kas tegemist on joogikõlbliku alkoholiga või mitte. Selliseid proove teostatakse järelevalve eesmärgil. Tolliametnikule kahtlasena tunduv alkohol saadetakse alati laborisse. Seega sõltub laborianalüüside arv sellest, kui palju sellist alkoholi avastatakse. Siin analüüside arvu tõusu või langust ei ole võimalik prognoosida, samuti ei ole võimalik ka väita, kas selliseid proove peaks laborisse rohkem saatma.

---

⁷⁰ Nõukogu Määrus (EMÜ) nr 386/90, 12. veebruar 1990, toetust või muid summasid saavate põllumajandustoodete ekspordi ajal teostatava kontrolli kohta. EÜT L 42/6.

⁷¹ Euroopa Komisjoni määrus 660/2007. 15.06.2007 L155

⁷² Laborianalüüside statistika 2006., 2007. MTA.

Koguste mõõtmisi teostatakse põhiliselt kütusemahutitest. Mõõtmisi teostab tollilabor tolli poolt esitatud tellimuste alusel. See arv on aastaga veidi suurenenud: 27-lt 34-ni⁷³. Toll teostab kontrolli kütusekäitlejate üle tulenevalt vedelkütuse seadusest⁷⁴ ja ATKEAS-st⁷⁵. Seega oleneb koguste mõõtmise arv kütusekäitlejate arvust.

Esinevad üksikud juhud, kui koguseid mõõdetakse ka teistes kohtades tolli tellimusel. Näiteks olukord, kui tolli poolt avastatakse anum vedelikuga, mille kogust on vaja määrata. Ka selliste mõõtmiste arvu ei ole võimalik ette prognoosida ega kasvu või kahanemist määrata.

Jäätmete ohtlikkust määrati 2006. aastal 2 korral. Seda on vaja teha juhul, kui tegemist on jäätmete riikidevahelise veoga. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusega (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta sätestatakse ohtike jäätmete nimekiri ning ekspordi- ja impordikeelud⁷⁶. Selliseid laborianalüüse teostatakse vastavalt vajadusele ja nende arvu tõusu või langust ei ole võimalik ette prognoosida.

Ekspertiise teostab tollilabor Maku- ja Tolliameti poolt läbiviidavate uurimiste käigus. Ekspertiiside arv on kahe aasta võrdluses veidi tõusnud. Enamasti on ekspertiisi objektiks alkohol, millel on vaja määrata kangust või joogikõlblikkust. Alkoholiseadusega on sätestatud, milline on käitlemiseks mitte lubatud alkohol ja millised nõuded on esitatud käitlemiseks lubatud alkoholile⁷⁷.

Tollilaborisse saadetud ekspertiiside arv sõltub MTA töös olevate uurimismenetluste arvust ja uurimisaluste kaupade olemusest.

Tooteohutuse analüüse teostatakse tollilaboris vähesel määral: 2006. aastal 5 ja 2007. aastal 3 analüüsi⁷⁸. Otsused toodete ohutuse kohta teeb toll enamast talle esitatud dokumentide ja toodete CE-märgistuse põhjal ning tollilabori teenuseid ei vajata.

---

⁷³ Laborianalüüside statistika 2006., 2007. MTA.

⁷⁴ Vedelkütuse seadus. 29.01.2003. RT I 2003, 21, 127, RT I 2007, 66, 408

⁷⁵ Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seadus. 4.12.2002. – RT I 2003, 2, 17. RT I 2007, 74, 452.

⁷⁶ Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusega (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta. EÜT L 190/1

⁷⁷ Alkoholiseadus. 19.12.2001. RT I 2002, 3, 7, RT I 2007, 22, 114.

⁷⁸ Laborianalüüside statistika 2006., 2007. MTA

Laborisse saadeti tooteid, milles paluti määrata toodete asbestisisaldust. Ühel juhul ka asbestisisaldus avastati ning keelati toodete lubamine vabasse ringlusse. Teisel juhul paluti laboril määrata portselannõudele mustri joonistamiseks kasutatud värvide mürgisust. Antud juhul labor värvidest mürgiseid aineid ei leidnud ning need vastasid vajalikele nõuetele.⁷⁹

Autori hinnangul peaks tooteohutusanalüüside arv suurenema, kuna see tagaks kvaliteetsema ja tarbijale ohutu kauba jõudmise Eesti turule. Võrreldes näiteks Soomega, ei pöörata Eestis tooteohutusele piisavalt tähelepanu.

Eksperthinnanguid telliti tollilaborilt kahe aasta jooksul vaid kahel korral. Eksperthinnangute puhul on tegemist erijuhtudega. Ühel juhul vajati eksperdi hinnangut sellele, kas tegemist on spetsiaalselt ümber ehitatud autoga või mitte, ning teisel juhul hinnangut, kas tegemist on relvaga või mitte.⁸⁰

Selliste hinnangute tellimine tollilaborist ei ole sagedane ja selle kasutamist ei ole võimalik ette prognoosida, samuti ei ole nii väheste hinnangute puhul võimalik teha järeldusi, kas nende mahtu peaks suurendama või vähendama.

Aine määramist telliti 2006. aastal vaid korra, kuid järgneval aastal juba 13 korral. Seega on märgata seda liikide analüüside arvu suurenemist.⁸¹

Aine määramise analüüse kasutab toll näiteks juhtudel, kui on vaja tõestada erimärgistatud kütuse pesemist. Kütuseid pestakse tünnides ning selleks kasutatakse savipulbrit ja happeid. Hiljem on tünnide põhjast võimalik leida nimetatud ainete jääke, mis laborisse saadetakse. Samuti tellitakse aine määramise analüüse näiteks juhul, kui avastatakse reisijaga kaasas olev tundmatu vedelik, mille olemust ei ole võimalik värvi ja lõhna järgi määrata. Laborisse saadetakse ained, mille kohta ei ole tollile esitatud aine identifitseerimiseks vajalikke dokumente.⁸²

---

⁷⁹ Tollilabori proovivõtuanalüüside kokkuvõte 2006-2007. Keskkonnauuringute Keskus OÜ, tollilabor

⁸⁰ Tollilabori proovivõtuanalüüside kokkuvõte 2006-2007. Keskkonnauuringute Keskus OÜ, tollilabor

⁸¹ Laborianalüüside statistika 2006., 2007. MTA

⁸² Alumaa, P. 2008. Probleemsed tooted kütuselaboris. Autori üleskirjutis. Tallinn, 20.03.2008.

Selliste analüüside teostamine on vajalik, sest muul viisil ei ole võimalik kindlaks teha, millise ainega on tegu. Selliste analüüside arvu ei tohiks kindlasti vähendada ning vajadusel võiks nende arv suurenedada.

KOKKUVÕTE

Käesoleva töö käigus anti ülevaade tollilabori kasutamisest 2006. ja 2007. aastal. Tehti statistilised kokkuvõtted laborianalüüsides ja nende tulemustest. Samuti esitati erinevate riikide tollilaborites sooritatud analüüsides võrdlus Eesti tollilaboriga ning selle põhjal on tehtud järeldused Eesti tollilabori töö kohta. Töö käigus on valminud tabeli kujul kokkuvõtte probleemsematest kaupadest, mida tuleks rohkem tollilaborisse saata. Kaupade valikul kasutati peamiselt Internetis olevat andmebaasi ETT (Eesti Tollitariifistik) ning peeti silmas MTA ametnike arvamusi, mis koguti autori poolt küsitluse ja intervjuu käigus. Töö viimane peatükk koosneb järeldustest tollilabori senise töö ja selle tulemuslikkuse kohta ning ettepanekutest analüüsides liikide lõikes, kas nende teostamise mahtu tuleks suurendada või vähendada. Esitatud on ka autori poolsed ettepanekud tollilabori töö paremaks muutmise osas, mida toetavad küsitluse käigus selgunud MTA ametnike arvamused.

Pärast 2002. aastal Tolliameti poolt korraldatud riigihanget osutab tollilabori teenuseid OÜ Keskkonnauuringute Keskus. OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskuse ning Maksu- ja Tolliameti vahel on sõlmitud töövõtuleping, mida viimati uuendati 2. jaanuaril 2007. aastal. Töövõtulepingu kohaselt teostab tollilabor MTA tellimusel väljakutse korras proovivõtte ning tollilabori poolt võetud proovide ja MTA poolt esitatud proovide, näidiste jm objektide asjakohaseid analüüse.

Kõigist tollilaboris teostatud analüüsides moodustasid kütuseanalüüsides vaadeldavatel aastatel ligi 80 % kõigist analüüsides. 2007.aastal moodustasid klassifitseerimisanalüüsides 10 % ning ülejäänud 10 % sooritati kõiki muid liiki analüüse. Klassifitseerimisanalüüsides 55 % juhtudest selgus, et deklareerimisel oli kasutatud vale kaubakoodi. Järelikult on seda liiki analüüsides tollilaborisse saatmiseks õigesti valitud ja tollilabori töö tulemuslik.

Võrdluses teiste riikidega selgus, et nii Soome kui Leedu tollilaborites ei pöörata nii suurt rõhku kütuseanalüüsides. Peamiselt teostatakse klassifitseerimisanalüüse toiduainetest. Soome tollilaboris on olulisel kohal ka tooteohutuse analüüsides, mida Eestis tehakse vaid üksikutel juhtudel aastas. Oluliseks erinevuseks Soome ja Leeduga on ka asjaolu, et nandes

riikides ei ole tollilabori teenus tolli poolt ostetav, vaid tollilaborid kuuluvad tolli koosseisu. Viie Euroopa riigi võrdlusest selgus, et Eestis esitatakse imporditavatest kaupadest tollilaborisse analüüsimiseks kõige väiksem protsent kaubaartikleid. Võrdlustest teiste riikidega on järeldatud, et Eestis on kontroll imporditavate kaupade üle nõrk ning suurendada tuleks klassifitseerimisanalüüside mahtu.

Kaubad, mida tuleks rohkem tollilaborisse saata on näiteks: jalatsid, plastid ja plasttooted, kala, keemiatooted, metallid ja metallitooted, kütuselaadsed tooted. Autori poolt on koostatud tabel riskantsemate kaupade kohta, kus on märgitud paarikaupa kaubakoodid koos kirjeldustega ning tollimaksu ja dumpinguvastase maksu määrad, et anda ülevaade kuidas õige kaubakoodi kasutamine mõjutab tollimaksu tasumist.

Vähemema peaksid kütuse erimärgistamise ja kvaliteedianalüüsid, samuti CAP-analüüsid, kuna eksporditoetusi saavate kaupade hulk on vähenenud. Muud liiki laborianalüüside sooritamise sõltub hetke vajadusest ning ei ole prognoositav, näiteks ekspertiiside hulk sõltub MTA töös olevatest uurimismenetluste arvust.

Lõputöö eesmärk on täidetud: jõuti järeldusele, et tollilabori töö on tulemuslik, kuid muutuma peaks erinevat liiki analüüside protsentuaalne maht. Võimaluse korral tuleks suurendada tollilabori eelarvet, et tõhustada kontrolli imporditavate kaupade üle. Tollilabori üheks olulisemaks ülesandeks on välja selgitada juhud, kui deklareerimisel kasutatakse vale kaubakoodi, et vältida või tasuda vähem kaubale ette nähtud makse. Tollilabori töö tõhustamine on kasulik riigile nii maskude laekumise kui ka kvaliteetse kauba tarbijani jõudmise seisukohast.

SUMMARY

The final paper is written about using customs laboratory's services and estimating its results. The paper is written in Estonian and composed of 43 pages, from where 3 pages are formed by captions. 31 information sources are used compiling the final paper.

The purposes of the paper are:

- To study how much have analysis performed in the customs laboratory in the years 2006 and 2007 influenced the income of the taxes.
- To find out how using of the customs laboratory's services has changed over these years, whether the number of performed analysis has increased or decreased and how the analysis are divided by commodity groups and sorts of analysis. To study whether this kind of distribution of the analysis is practical.
- To point out the assumed reasons and estimations for these changes.
- To make suggestions what kind of analysis and for which commodity groups should be performed more.
- To make suggestions about how to intensify the work of the customs laboratory.

The final paper is composed of three main chapters. In the first chapter the work of the customs laboratory and the analysis performed in 2006 and 2007 are generally described, also the work of the Estonian laboratory is compared with the customs laboratories of the other European Union countries. In the second chapter the commodities, which should be sent more to the laboratory, are described. In the third chapter the estimations and suggestions about the work of the customs laboratory are made. During the compiling of the paper the author used the methods of assembling, expounding and dissection of the information. The data about performed analysis from the customs laboratory and from the Tax and Customs Board was used. The author also used internet pages and legislations. The interviews and questioning among the officials of the Tax and Customs Board were carried out. As a result of the dissection of the information the author came to conclusion that the work of the customs laboratory is resulting, but the percents of the different sort of analysis should change. The budget of the customs laboratory should increase to intensify the control over the imported commodities.

VIIDATUD ALLIKATE LOETELU

- 1) 2006. ja 2007. aasta maksulaekumised. MTA. <http://www.emta.ee/?id=14183>. 13.01.2008.
- 2) 2007. aasta baasanalüüs. MTA.
- 3) Alumaa, P. 2008. Probleemsed tooted kütuselaboris. Autori üleskirjutis. Tallinn, 20.03.2008.
- 4) Aron, R. 2008. Probleemsed kaubagrupid tollilaborisse saatmiseks. Autori üleskirjutis. Tallinn, 07.03.2008.
- 5) Alkoholiseadus. 19.12.2001. RT I 2002, 3, 7, RT I 2007, 22, 114.
- 6) Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seadus. 4.12.2002. – RT I 2003, 2, 17. RT I 2007, 74, 452.
- 7) Eesti Keskkonnauuringute Keskus. Kütusekvaliteedi osakond. Tegevusvaldkonnad. <http://www.klab.ee/index.php?p=menuu&a=90>. 14.01.2008.
- 8) Eesti kütusekvaliteedi juhtimis-süsteemi arendamine. Lõpparuanne 2006. Keskkonnaministeerium 2006. http://www.klab.ee/failid/fqms_est_osad_1_ja_2.pdf. 13.11.2007.
- 9) Eesti tollitariifistik. Andmebaas Internetis. <http://apps.emta.ee/emts/do/index>.
- 10) Euroopa Komisjoni määrus 660/2007 15.06.2007 L155
- 11) Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusega (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta. EÜT L 190/1
- 12) ISO/IEC 17025:2005. Katse- ja kalibreerimislaborite kompetensuse üldnõuded. (General requirements for the competence of testing and calibration laboratories)
- 13) Kombineeritud nomenklatuur 2007. Komisjoni määrus (EÜ) nr 1549/2006, 17. oktoober 2006, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa.
- 14) Küsitlus MTA ametnikele. Tollilabori teenuste kasutamine ja tulemuste hindamine.
- 15) Kütusekäitlejate kontrollid 2006, 2007. MTA Ida, Lõuna ja Põhja Maksu- ja tollikeskused.
- 16) Kütuseseire andmebaas. <https://kytus.keskkonnainfo.ee/>. 05.01. 2008.
- 17) Laborianalüüside statistika 2006. MTA.
- 18) Laborianalüüside statistika 2007. MTA.

- 19) Leedu Toll. <http://www.cust.lt/en/rubric?rubricID=291>. 11.01.2008
- 20) Mölder, L. 2007. Vedelkütused. Tallinn.
- 21) Nõuded vedelkütusele. Majandus- ja kommunikatsiooniministri 11. juuni 2003 määrus nr. 97.RTL, 18.06.2003, 71, 1032.
- 22) Nõukogu Määrus (EMÜ) nr 386/90, 12. veebruar 1990, toetust või muid summasid saavate põllumajandustoodete ekspordi ajal teostatava kontrolli kohta. EÜT L 42/6.
- 23) Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni amet. Ülevaade litsentsidest ja eksporditoetustest.
http://www.pria.ee/turukorraldus/pollumajandussaadust/ulevaade_litsentside/.
11.12.2007.
- 24) Soome Toll. Finnish Customs Laboratory 2006.
http://www.tulli.fi/en/02_Publications/03_Annual_reports/tullilab_2006_en.pdf.
26.11.2007.
- 25) Statistikaamet. Väliskaubandus. <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Database/Majandus/25VALISKAUBANDUS/25VALISKAUBANDUS.asp>. 05.12.2007.
- 26) TAXUD Measurement of results 2006. Koondtabel.
- 27) Tollilabori proovivõtuanalüüside kokkuvõte 2006-2007. Keskkonnauuringute keskus OÜ, tollilabor.
- 28) Tollistatistika aruanne 2006. MTA. <http://www.emta.ee/?id=3639>. 04.12.2007.
- 29) Tollistatistika aruanne 2007. MTA. <http://www.emta.ee/?id=21299>. 04.12.2007.
- 30) Töövõtuleping nr. 3.1-5/1 Maksu- ja Tolliameti ning Eesti Keskkonnauuringute Keskuse vahel. 02.01.2007.
- 31) Vedelkütuse seadus. 29.01.2003. - RT I 2003, 21, 127, 22.11.2007 ,RT I 2007, 66, 408.

LISA 1. Küsimustik MTA ametnikele. Tollilabori teenuste kasutamine ja tulemuste hindamine.

KÜSIMUSTIK MAKSU- JA TOLLIAMETI AMETNIKELE

“Tollilabori teenuste kasutamine ja tulemuste hindamine”

Käesoleva küsimustiku tulemusi kasutatakse Sisekaitseakadeemia maksunduse ja tolli eriala diplomitöö koostamisel.

Diplomitöö koostaja: Kristi Kukk

Juhendaja: Lauri Aasmann

- 1) Kas tollilabori teenuseid on Teie arvates võimalik kasutada piisaval määral?
- 2) Kas olete laborist saanud tulemustega rahul?
- 3) Kas on esinenud olukorda, kus Te ei ole olnud laborist saadud vastusega rahul? Mis on olnud selle põhjuseks?
- 4) Mida oleks Teie arvates võimalik teha, et tollilaborilabori töö oleks efektiivsem?
- 5) Kas Teie arvates leidub kaubagruppe, tooteid, mida laborisse ei saadeta piisaval määral? Millised need on? Põhjendage, palun.

LISA 2. Näited kaupade kohta, mida võiks tollilaborisse saata.

Kaubakood	Kauba kirjeldus	Tollimaksu määr	Dumpinguvastane maks (%)	Vabasse ringlusse deklareerimisel tasutav maksumus (krooni)*
0303 11 00 93	Idalõhed külmutatud (nerka)	2 %	-	20
0305 30 30 90	Idalõhed soolatud	15 %	-	36
0303 79 65 00	Anšoovised külmutatud	15 %	-	36
0305 63 00 90	Anšoovised soolatud, kuivatamata ja sutsutamata	10 %	-	30
2309 10 11 00	Kassi- ja koeratoit, jaemüügiks pakendatud, tärglist 0-10 %, piimatooteid 0-10 %	Tollimaksuvaba	-	18
2309 10 13 00	Kassi- ja koeratoit, jaemüügiks pakendatud, tärglist 0-10 %, piimatooteid 10-50 %	7792 kr/tonn	-	937
2711 12 11 00	Propaan, puhastusastmega vähemalt 99 %, kasutamiseks mootorikütuse ja kütteinena	8 %	-	259
2711 12 94 00	Propaan, puhastusastmega alla 99 %	0,7 %	-	250
2712 20 10 00	Parafiin õlisisaldusega alla 0,75 % massist molekulmassiga 460-1560	Tollimaksuvaba	-	18
2712 20 90 00	Parafiin õlisisaldusega alla 0,75 % massist molekulmassiga alla 460 või üle 1560	2,2 %	-	20
2820 90 10 00	Mangaanoksiid mangaanisisaldusega vähemalt 77 % massist	Tollimaksuvaba	-	18
2820 90 90 10	Mangaanoksiid mangaanisisaldusega 70-77 % massist	5,5 %	-	25
2905 39 20 00	Butaan – 1,3 -diool	Tollimaksuvaba	-	18
2905 39 25 00	Butaan – 1,4, -diool	5,5 %	-	25
3102 50 10 00	Looduslik naatriumnitraat	Tollimaksuvaba	-	18
3102 50 90 00	Naatriumnitraat	6,5 %	-	26
3923 21 00 20	Kotid ja pakendid etüleeni polümeeridest paksusega alla 100 µm	6,5 %	kuni 28 (päritolu: Hiina)	59
3923 21 00 99	Kotid ja pakendid etüleeni polümeeridest paksusega üle 100 µm	6,5 %	-	26
6402 19 00 00	Spordijalatsid, kummist	16,9 %	-	38

	või plastist välistaldade ja pealsetega			
6403 19 00 00	Spordijalatsid, kummist, plastist või komposiitnahas välistaldade ja nahast pealsetega	8 %	-	27
6405 90 10 00	Kummist, plastist, nahast või komposiitnahast välistallaga jalatsid	17 %	-	38
6405 90 90 00	Muust materjalist välistallaga jalatsid	4 %	-	23
7304 31 80 99	Ümmarguse ristlõikega külmaltsitud torud	Tollimaksuvaba	-	18
7304 39 92 30	Ümmarguse ristlõikega kuumvaltsitud torud ühtlase seinapaksusega välisläbimõõduga kuni 168,3 mm, süsinikekvivalentväärtsuga kuni 0,86	Tollimaksuvaba	Kuni 35,8 (päritolu: Venemaa)	60
8215 10 30 00	Köögi- ja lauatarvete komplektid, väärismetalliga pinnatud, roostevabast terasest	8,5 %	-	29
8215 10 80 00	Köögi- ja lauatarvete komplektid, väärismetalliga pinnatud	4,7 %	-	24
9503 00 35 00	Kokkupandavad mänguasjad, plastist	4,7 %	-	24
9503 00 39 90	Kokkupandavad mänguasjad, muust materjalist	Tollimaksuvaba	-	18

* Käibemaks (18 %), tollimaks, lõplik dumpinguvastane maks ja aktsiis. Tingimusel, et deklareeritud tolliväärtuseks on 100 krooni ja netokaaluks 100 kg.